

PUNANE

Written by

Mart Kivastik

Based on Sure, Poisu by Mart Kivastik

Maisi 22. Tartu
Address

372 55 596 757 02.09.2024

Ukseavause vahelt paistab värisev kohvikann. Kohvikannu hoidvad käed värisevad. Need ei ole noored käes, vaid soonilised ja kortsus, elu näinud käed, need kuuluvad Barbaruste teenijale Hildale (60). Hilda ootab kannatlikult irvakil ukse taga, hoiab hinge kinni. Ta kuulab, kuidas peremees ja proua hommikusöögilauas tülitsevad. Midagi võib uksepraost näha ka olla. Toas on jäine õhk, see on kõik, mis nende armastusest alles on.

SIUTS

(hääl)

Järsku sind lasti liiga vara
haiglast välja?

Barbarus vahib närviliselt aknast välja. Ta on väsinud, närviline, vana rasvunud mees.

BARBARUS

Ma tahtsin koju!

SIUTS

Ei tea milleks...

BARBARUS

Siuts!

Siuts ei kavatsegi vastata.

BARBARUS (CONT'D)

Siuts, palun...!

Siuts lehitseb ajalahte, viskab lehe käest.

SIUTS

Tobe ju, siit ei ole ju midagi
lugeda!

Siuts ei kuule. Barbaruse hääl kähiseb.

BARBARUS

Ma tegin kõik, mis ma teha sain!

Hilda tuleb kohvikannuga tuppa. Teda ei panda esialgu tähelegi.

HILDA

Kohvi?

Nüüd näeb kõike pildis. Barbarus (56) ja tema naine Siuts söövad hommikust. Tegelikult ei söö, jagelevad laua taga. Barbarusel ehk Poisul on ülikond seljas, tema naisel Siutsul on juuksed sassis, tal on ükstapuha, ta ei hooli enam. Ja pole ka kellest hoolida. Barbarust justkui ei ole enam, kuigi ta on veel elus.

Barbarus paneb käe Siutsu käele. Siuts tõmbab käe ära.

BARBARUS

Siuts, palun...!

Hilda tahaks maa alla vajuda, aga ei oska.

HILDA

Kohvi?

Lõpuks Siuts siiski märkab Hildat, muutub hetkeks lahkeks.

SIUTS

Vabandust, Hilda, ma unustasin su täiesti ära, ma ei soovi rohkem kohvi, aitäh!

BARBARUS

Siuts...?

HILDA

Aga võileiba, proua?

Barbarus räägib, nagu oleks tal valus. Tal ongi valus.

BARBARUS

Ma tegin kõik, mis teha sain!

SIUTS

Sa lubasid! Sa lubasid! Hilda, ma tõesti ei taha rohkem kohvi... võileiba ka ei taha.

Hilda tahaks midagigi teha.

HILDA

Aga...

SIUTS

Ei! Ma ei taha midagi, ei!

BARBARUS

See ei ole enam minu süü, et sa võileiba ei taha!

SIUTS

Ma ei räägi võileivast, ma räägin
Heitist!

Barbarus neelab Siutsu sõnu nagu mürki.

SIUTS (CONT'D)

Ütle siis välja, et nii ongi, et sa
ei saa midagi teha. Karotamm saab!

Barbarus tõuseb püsti. Tunnistab ausalt.

BARBARUS

Ma ei saagi midagi teha! Mina ei
saa midagi enam teha!

Siuts naeratab mürgiselt.

SIUTS

Vähemalt sa julgesid öelda...

HILDA

Ma lähen kööki, palun hõigake, kui
vaja.

Hilda kaob vaikselt kööki.

BARBARUS

Tulge siis hiljem tagasi, Hilda.

Siuts tõuseb järsku ja keerab raadio kinni.

SIUTS

(karjub)

Ma ei suuda enam, ma ei suuda enam!

BARBARUS

(kähistab sosinal)

Ma ei löö sind enam!

SIUTS

Asi pole löömises, me ei pääse
sellest kunagi!

Barbarus näeb aknast julgeolekuautot maja ette sõitmas.

BARBARUS

Sa ei pea sellest üle maja karjuma!

3

EXT. BARBARUSE KODU TALLINNAS. HOMMIK. VAADE AKNAST

3

Must julgeolekuauto sõidab maja ette. Sellest väljub
ohvitser, leitnant Tähemaa.

4 INT. BARBARUSE KODU TALLINNAS. HOMMIK

4

BARBARUS
Tähemaa jõudis tööle.

SIUTS
Mis seal vahet on? Kes jõudis
tööle, kes ei jõudnud? Mis seal
vahet on?

BARBARUS
Varsti on Karotamm ja Veimer siin,
ma pean nendega rääkima.

SIUTS
Karotamm! Kuidas sa suudad üldse
temast rääkida.

BARBARUS
Tsss! Sa ju tead, et...

SIUTS
Minu poolest las kuulavad pealt,
mul ei ole sellest enam sooja ega
külma.

Siuts hakkaks justkui kuskile minema, ise ka ei tea, kuhu.

BARBARUS
Mine poodi või kuhugi...

Siuts hakkabki minema, öösärgis ja sussides.

BARBARUS (CONT'D)
Kuhu sa nii lähed?

Siuts peatub ja vaatab tagasi Barbaruse poole.

SIUTS
Poodi või kuhugi, nagu kästud.

Barbarus üritab Siutsu kallistada, Siuts vaatab kõrvale.

SIUTS (CONT'D)
Ma lähen nüüd, ole hea! Lase nüüd!

Kostab koputus uksele. Mõlemad vaatavad ukse poole.

5 INT. BARBARUSE KODU TALLINNAS. HOMMIK

5

Tähemaa astub sisse, paneb käe kõrva äärde.

TÄHEMAA

Seltsimees Vares, mina saabusin
tööle, lasin Podgornõi minema.

Tähemaa on hommikune, pisut unine, aga saab siiski aru, et olukord on ebamugav. Barbarused ei jaksu teeselda, et kõik on hästi. Tähemaa püüab viisakalt lahkuda.

TÄHEMAA (CONT'D)

Vabandust, seltsimees Vares.

Tähemaa tõmbab vaikselt ukse kinni ja lahkub. Siuts tahab ka minna, otsib endale kiiresti midagi selga.

BARBARUS

Sa tuled ikka tagasi?

SIUTS

Ma ei pääse siit ju kuskile!

Siuts läheb. Hilda tuleb võimalikult tasa sisse.

HILDA

Kas ma saan kuidagi abiks olla,
seltsimees Vares?

Barbaruse mõtted on mujal. Ta vaatab, aga ei saa aru.

BARBARUS

Ei, aitäh, Hilda ja... vabanda!

HILDA

Mille eest, härra? Vabandust,
seltsimees Vares?

BARBARUS

Niisama. Kõige eest.

Barbarus ohkab raskelt, siis lahkub.

6 EKST. BARBARUSE KODU TALLINNAS. HOMMIK 6

Tähemaa tõmbab ukse taga suitsu.

7 INT. BARBARUSE KODU TALLINNAS. HOMMIK 7

Hilda koristab lauda. Valitseb vaikus. Järsku kostub justkui kolksatus või pauk. Hilda ei saa aru, kust hää tuli, vist vannitoa poolt. Tähemaa jääb kuulatama. Hilda jätab lapi lauale ja läheb vannituppa vaatama. Ta seisab vannitoa ukse taga, koputab. Keegi ei vasta. Koputab veel kord, ei midagi.

Siis katsub linki. Link ei liigu. Hirm on. Hilda hüüab Tähemaad.

HILDA

Ants, tule korra appi, ma ei saa vannitoa ust lahti? Ants!

Tähemaa kustutab suitsu ja tuleb Hildale appi. Ta lõgistab ukselinki.

TÄHEMAA

Seltsimees Klaus! Seltsimees Klaus!
Ma ei saa...

Tähemaa ülemus, vanem julgeolekumees Klaus (60) tuleb kohale, vaatab asja, kulm kipras, üle, katsetab samuti lingiga. Tähemaa ja Hilda vaatavad pealt. Klaus on päris murelik. Tähemaa läheb Klausile appi. Kahekesi punnitades saavad nad ukse poolirvakile ja jäävad kivistunult vaatama. Hilda piilub ka ukse vahelt ja karjatab.

8

INT. BARBARUSE KODU TALLINNAS. TUND HILJEM. HOMMIK

8

Tuba on inimesi täis, kohal on hulk ülikondades tõsiseid mehi, mundris Klaus ja Tähemaa, valges kitlis doktor Mardna (45). Just äsja on kohale jõudnud ka juhtivad seltsimehed Karotamm ja Andresen valitsusest, mõlemad ähivad, nad on närvis ja päris mures. Karotamm muretseb rohkem enda pärast. Andresen on kohalolijaist tähtsaim ja vanim. Tema peab lõpuks otsustama, mis saab. Hilda hoiab end kaugemale, aga ei lahku. Kusagilt seltsimeeste jalgade vahelt vilksatab seltsimees Vares ehk Barbarus, ta on kuidagi lollis asendis, lamab vannitoa põrandal, jalg on ukse ette jäänud. Vannitoa põrand on verine. Seltsimees Varese peas on pisike kuuliauk. Barbarus käsi hoiab ka pärast surma püstolit. Doktor Mardna katsub Barbaruse pulssi.

DOKTOR MARDNA

Ma ei saa enam kuidagi aidata,
seltsimees Vares on surnud mis
surnud.

TÄHEMAA

Peremees lasi ennast vist maha...
vist, mingi kolakas käis, Hilda ka
kuulis.

Kõik vaatavad Hilda poole, Hilda pühib pisaraid. Ta on ainuke, kes nutab, aga nii, et ei segaks seltsimehi.

HILDA

Justkui kolks käis.

Karotamm (40) kõhatab mõttetult. Klaus võtab Barbaruse elutust käest püstoli ja näitab Andresenile.

KLAUS

Walther.

Andresenile relvad ei meeldi, ta ei taha neid nähagi.

ANDRESEN

Mis sa sellest mulle näitad?

HILDA

Seltsimees Andresen!?

Andresen ei kuula, tal pole hetkel teenijate jaoks aega.

HILDA (CONT'D)

Seltsimees Andresen, mis minust saab?

ANDRESEN

(käratab)

Oodake korraks! Ma mõtlen!

Andresen hoopis helistab. Moskva kõnede jaoks on olemas eraldi telefon. Ta räägib midagi vaikselt vene keeles. Siis kuulab. Moskvast öeldakse midagi väga pikalt. Ja tõsiselt. Andreseni näost loeb välja olukorra tõsiduse. Andresen paneb toru ära, võtab kõne kokku.

ANDRESEN (CONT'D)

Ühesõnaga me ei ütle enne midagi, kui on võetud seisukoht. Aga seiskohta veel ei ole, nii et seda tuleb oodata.

Toas kergem ei hakka. Ilma seisukohata pole harjutud olema. Doktor Mardna hoiab käes mingit paberilipakat.

DOKTOR MARDNA

Mis me selle kirjaga teeme? Ta on kirja jätnud. Seltsimees Karotamm?

Seltsimees Karotamm vaid kõhatab. Ta on nii närvis. Paneb käed selja taha, kirja ei võta. Hilda ei pea vastu.

HILDA

Jumal küll, kiri ka veel!

ANDRESEN

Seltsimees Hilda! Alati saab wait olla!

HILDA

Vabandage, seltsimees Andresen!

Andresen võtab Mardna käest kirja ja loeb.

ANDRESEN

Haiguse laviin, mis minust üle
käis, on minu organismi sedavõrd
laostanud ja ruineerinud, et
vaevalt minu eas see veel toibuda
ja töövõimeliseks muutuda võiks.
Nüüd, kus on tarvis elujõulisi
ülesehitajaid, nõukogude töö
tõelisi juhtivaid tegelasi, tunnen
ennast järsku südamehaiguse, kõrge
veresurve ja närvikava kurnatuse
tõttu olevat täilikut töövõimetu
kõigil aladel. See on masendav ja
ränk tunne, mis sunnib mind tegema
järeldusi, kuna väljavaateid muid
ei ole. Praegu kipub haigus võtma
kuju ja pöörde, millest on vaja
enesel ette jõuda. Kardan kõige
pahemat, segaseks jäämist, vaimset
invaliidsust...

Andresen teeb pausi, uurib seltsimeeste reaktsiooni. Ta jätkab.

ANDRESEN (CONT'D)

Ühesõnaga andestage, kõik, kes
mõistavad mu teguviisi. Andesta,
kallis Siuts, sina, kangelaslik
lohutaja... mis ma oskan öelda,
Siuts, kangelaslik lohutaja?!

Andresen laiutab käsi.

ANDRESEN (CONT'D)

Siuts, kangelaslik lohutaja, tean,
et selle sammuga lõhun ka sinu elu.
Ei suuda enam!

Hilda hakkab uuesti vaikselt nutma. Teised lihtsalt ei tea, mida teha. Siuts jõuab linnast tagasi.

Siuts tuleb uksest sisse, ei saa millestki aru. Näeb Andresenit, kirja, siis lahtist vannitoaust. Ta astub vannituppa, näeb Barbarust, verd, püstolit. Ta läheb Andreseni juurde, võtab Barbaruse kirja ja loeb.

Kiri Siutsu käes hakkab värisema. Kõik see toimub vaikusel, keegi ei ütle sõnagi. Siuts on kaotanud hääle!

Karotamm kõhatab lollilt ja hakkab lõpuks midagi ütlema.

KAROTAMM

Khm, seltsimees Varesel ei pidanud närv vastu ja...

Siuts tormab röökides Karotammele kallale.

SIUTS

Minge siit minema, minge siit minema, minge siit minema, kuulete! Mida teie siit tahate?! Karotamm, ma ei taha teid näha, kuulete!

Siuts küünistab ja lööb Karotamme, too üritab säilitada väarikust ja end kaitsta, aga kumbki ei õnnestu.

ANDRESEN

Hilda, aidake palun!

Hilda läheb Siutsu juurde ja surub ta tugevasti enda vastu. Siuts nutab kõõksudes, ta vappub üle kere.

Kostab automootori hääle. Tähemaa läheb akna juurde. Aknast on näha veoautot ja mingit ohvitseri autost väljumast.

TÄHEMAA

Sergejev tuli autoga.

KAROTAMM

Ma lähen vaatan seda autoasja?

Karotamm ei lähe kuhugi, ei oska olla, vahib ringi. Andresen uurib pahuralt aknast autot.

ANDRESEN

Kes selle veoauto saatis? Saatke ometi buss, ega me prahti ei vea, Klaus, kuuled või!?

Klaus lööb kannad kokku ja lööb kulpi.

KLAUS

Just nii, seltsimees Andresen!

Karotamm laiutab lihtsalt käsi, et mitte süüdi olla.

ANDRESEN

Kuulge, Klaus ja Tähemaa, nagu näha, on siin kõik lõppenud, on ju nii, doktor Mardna?

Doktor Mardna viitab peaga surnud seltsimees Varesele, kes endiselt lamab vannitoas, jalg püsti. Kõik on ilmselge. Akna taha ilmub buss, Andresen jälgib selle saabumist. Rohkem ta Varese jaoks teha ei saa. Aga ta peab väikse pausi, justkui annab au.

ANDRESEN (CONT'D)

Siis palun tõstame seltsimees Varese surnukeha bussi peale. Varsti on juba lõuna, me ei saa siin igavesti...

Klaus ja Tähemaa punnitavad seltsimees Varese kandraamile.

10 INT. BARBARUSE KODU TALLINNAS. HOMMIK 10

Vaade aknast. Tähemaa ja Klaus tassivad Barbaruse bussi, buss lahkub.

11 I/E. TALLINN. BUSS SURNUKUURI. PÄEV 11

Klaus ja Tähemaa istuvad sõnatult teine teisel pool Barbarust, loksuvad kirstu kõrval. Bussijuht püüab mitte taha vaadata. Tahaks ise elus püsida. Õnneks jõuab buss lõpuks surnukuuri.

12 I/E. TALLINN. BUSS SURNUKUURI. PÄEV 12

Bussijuht jälgib, kuidas Klaus ja Tähemaa Varese bussist välja tõstavad. Kõik toimub vaikides. Kui laip on bussist läinud, ei suuda bussijuht sõita. Ta paneb suitsu ette ja tõmbab sügava mahvi, siis veel ühe, käed värisevad, viskab koni ära ja võtab kohe uue suitsu.

13 INT. TALLINN. SURNUKUUR. PÄEV 13

Surnukuuris on hulk laipu reas, valged ja värvitud, nagu vahast, valgus on luupainajalik. Klaus ja Tähemaa upitavad seltsimees Varese lavatsile vabale kohale. Klaus on vanem mees, tal on jõud otsakorral, ta ähvardab ise kokku kukkuda. Tähemaal pole häda, tema on ju noor. Klaus istub, süda puperdab.

KLAUS

Peremees on jube raske...

TÄHEMAA

Ülemuste asi, minu palgast paksuks ei lähe.

KLAUS
 Hea küll, meie asi pole siin
 praegu...

Klaus tahaks võimu kiruda, aga saab sõnasabast kinni.

KLAUS (CONT'D)
 Peremees tuleb korda teha!

Tähemaal on iiveldus peal, tal on käsi suu ees.

TÄHEMAA
 Mina ei suuda, mul on paha...

KLAUS
 Suudad, seltsimees Tähemaa, suudad!
 Või mis võimalus sul veel on?!

14 INT. TALLINN. SURNUKUUR. PÄEV

14

Klaus ja Tähemaa pesevad laipa. Keset surnuid ja haudvaikust. Ainult vesi lirtsus seltsimees Vares kehal. Klaus jääb Barbaruse kuulihaava uurima.

KLAUS
 Ühe lasuga.

TÄHEMAA
 Arst ju. Arst teab, kuhu lasta.

KLAUS
 Ja verd on ka vähe.

TÄHEMAA
 Tegelikult nad sellepärast kokku
 saidki, et Vares oli arst. Naisel
 oli tuberkuloos, seltsimees Vares
 ravis ta terveks. Aga siis ta ei
 olnud veel seltsimees Vares, siis
 ta oli doktor Vares. Ja jättiski
 enda juurde.

KLAUS
 Nii et kunagi ei või teada...

Mõtlevad.

TÄHEMAA
 Tegelikult oli seal vannitoas kaks
 kirja.

KLAUS

Aita korra, parem kui me ei tea
neist kirjadest. Tahaks elusalt
pensionile pääseda.

Klaus ja Tähemaa keeravad Barbaruse teistpidi, Barbarus on
kole raske. Klaus võtab ähkima.

KLAUS (CONT'D)

Kurrat...

TÄHEMAA

Mind võid ühe käega keerata, kõht
on nii tühi, ma hommikul ei söönud,
kell on juba...

(vaatab kella)

Juba on lõuna!

KLAUS

Hea küll, teeme vaheaja.

Klausil on ilmselgelt puhkust vaja.

15

INT. TALLINN. SURNUKUUR. PÄEV

15

Mehed istuvad, kuhu mahub, kraamivad oma võileivad välja ja
hakkavad sööma. Tähemaale tundub miskipärast, et Barbarus
vaatab ta söömist pealt. Ta läheb ja keerab Barbaruse pea
ära.

TÄHEMAA

Imelik, kui ta nii vaatab!

(mälub mõtlikult)

Ja igasugu jutte käib.

KLAUS

Mis jutte?

TÄHEMAA

Et ta ise ei laskunudki.

Tähemaal on tuju parem, kui kõht täis saab. Kõl gutab juba
jalgu. Klaus kardab, et ka laibad kuulavad pealt.

Tähemaa ei lase end segada.

TÄHEMAA (CONT'D)

Tegelikult on veel üks võimalus.
Jõgisalu oli kuulnud, et tegelikult
käskisid Veimer ja Karotamm tal
seda teha.

(MORE)

TÄHEMAA (CONT'D)

Nad olid tulnud hommikul varem tööle, siis läksid Varesega miskipärast tülli ja käskisid Varesele end maha lasta.

Mehed lõpetavad lõunat, korjavad viimased leivakübemed kokku, pakivad kotti või söövad ära. Vedelema ei jää midagi, siis istuvad ja seedivad. Nii juttu kui võileibu.

KLAUS

Kes see Jõgisalu on?

TÄHEMAA

Kütja.

KLAUS

Kas on veel mõni võimalus?

TÄHEMAA

Üks on.

Tähemaa ajab Klausil närvi mustaks. TäHEMAAL on kõik justkui lihtne. TäHEMAA ongi selline, kortsutab võileivapaberi kokku, topib taskusse, käed pühib pükstesse puhtaks. Aga ei ütle, mis võimalus veel on.

KLAUS

Miks sa vait oled?

Tähemaa ei tihka vastata, vaatab Klausit, aga pilk on maas nagu loomal. Lõpuks ütleb välja.

TÄHEMAA

Et meie ise.

Klaus on surmtõsine, nalja enam pole.

KLAUS

Meie ise?

Tähemaa jätkab ükskõikselt.

TÄHEMAA

Nojah, see naine, Siuts, käinud hommikul nonde (näitab näpuga taevasse) poes, kust nad süüa ostavad. Ja öelnudki, et...

KLAUS

Kus see eit nüüd on?

TÄHEMAA

Kadriorus, jäeti sinna koos
rottidega magama, justkui
karistuseks.

16 INT. BARBARUSE KODU TALLINNAS KADRIORUS. ÖÖ

16

Siuts on end voodisse kerra tõmmanud. Toas jooksevad
tõepoolest rotid ringi. Siuts kardab neid jubedalt. Kardinate
vahelt paistab hall puuvõra, ka see tundub õudne. Kõik tundub
nii õudne, et ei suuda olla. See kõik ei saa olla tõsi! Siuts
püüab mitte nutta, ta iniseb. Järsku kuuleb ta hoopis
Barbaruse häält, see kostub kusagilt kaugelt, siis otse ta
kõrvalt.

BARBARUSE HÄÄL

Siutsuke, Siutsuke!

17 EKST. BARBARUSE KODUAED PÄRNUS. SUVI 1930. PÄEV

17

Päike. Imeõrn tuulehoog liigutab sirelilehti. Siuts seisab
aiaväraval ja vaatab mürkrohelisse aeda. Tundub, et sellesse
võib uppuda nagu jõkke või merre. Kusagilt rohelusest kostab
Barbaruse hääl.

BARBARUS

Siutsuke, Siutsuke! No vaata ometi
seda maja!

Siuts vaatab. Ilus maja, maja aiaga! Majauksel seisab rõõmus
Barbarus jahimeheülikonna ja laia äärega kaabuga, Siutsul on
seljas ultramoodne õhuline suvekleit, modernne muhe naine,
kõigest veidi üle kolmekümne. Kõik on ees! Ja maja muidugi.
Barbarus läheb tema ees ja teeb majaukse lahti, ta pakatab
uhkusest. Siuts astub sisse. Siis uurib Siutsult veidi
murelikult.

BARBARUS (CONT'D)

Nooh?

SIUTS

Ilus.

BARBARUS

Terve alumine korrus on meie oma.
Kaheksa tuba! Ja veranda vastu
aeda.

Barbarus käib toas ringi nagu kuningas, see on tema
Versailles. Siuts vaatab ettevaatlikult ringi.

SIUTS

Suur jah.

BARBARUS

Mitte ainult suur, vaid kõige
moodsam korter Pärnu linnas! Ja
siin ei ole kedagi peale meie,
mõistad?

BARBARUS (CONT'D)

Aga seal?

Toanurgas seisab Hilda.

BARBARUS (CONT'D)

Tõepoolest, selle ma olin
unustanud, see on Hilda, meie
teenija!

Kohe jookseb sisse ka koer, suurem kräsus jahikoer, nuusib
midagi. Barbarus sügab koera, koeraga on neil ilmselgelt hea
läbisaamine. Too üritab Barbarust limpsida.

BARBARUS (CONT'D)

Ole nüüd, Ferdinand!

Siuts vaatab koera ükskõikselt.

BARBARUS (CONT'D)

Ferdinand!?

Siuts ei tee Ferdinandist välja.

Barbarus on pisut pettunud, Hildat polnud siia ette nähtud.
Hilda püüab olla võimalikult nähtamatu.

BARBARUS (CONT'D)

Hilda, luba meid hetkeks... oli
seda nüüd vaja!? Ole hea, võta koer
ka.

Hilda haihtub hääletult, koer läheb puigeldes kaasa. Siuts
vaatab aknast välja, sirutab oma väikse ilusa sõrme millegi
suunas.

SIUTS

Mingi vanker on maja ees.

Barbarus tuleb akna juurde vaatama.

BARBARUS

Need on minu patsiendid! Maalt. Nad
peavad ju kuhugi parkima. Aga nad
on liiga vara! Kas ma ajan nad ära?

SIUTS

Ei, miks sa nad ära ajad, nad on ju sinu patsiendid!

Barbarus jätkab maja eksponeerimist.

BARBARUS

Näed, siin on ooteruum ja minu kabinet, see saab olema rahvast täis, ma oletan, sest mind on vaja! Vaata raamatuid, kaasaegse teaduse viimane sõna. Elektriraviaparaat! Ma tean, et isegi Tartu reumaatikud võivad sellest vaid unistada.

Barbarus on oma kabinetist ja aparaatidest vaimustuses, see on tõepoolest teaduse viimane sõna. Siuts on kuidagi leige, elektriravi ja muu pole tema teema. Barbarusel pole hetkel aega, et seda märgata. Ta seletab õhinaga edasi.

BARBARUS (CONT'D)

Ja kohe siin kõrval on teine kabinet, kirjaniku oma! Nagu mustkunst eks?! Siin olen arst.

Barbarus tõmbab oma valge kitli selga.

BARBARUS (CONT'D)

Ja nüüd öösel olen ma kirjanik!
(Barbarus viskab valge kitli hooletult põrandale)
Ma tellisin rohelistes toonides pehme mööbli, et silm puhkaks pärast verd. Ja siin on mu raamatukogu ja siin on mu piinapink!

Barbarus istub oma kirjanikutooli ja vajub Rodini stiilis mõtteisse.

BARBARUS (CONT'D)

Kas tead, kes see on?

SIUTS

Ei...

BARBARUS

Mõtteleja! Aga see?

Barbarus "mõtleb teise käega".

SIUTS

Ei...

BARBARUS
Teisitimõtteleja!

Barbarus puhkeb täiest kõrist naerma. Siuts näib miskipärast tõsine, ei naera kaasa. Barbarus hüppab toolilt püsti.

BARBARUS (CONT'D)
Sa oled mures, et kus siis sina,
eks?! Aga sina oled kohe oma
Barabase kõrval, näed, sinu buduaar
on siin.

Barbarus lükkab Siutsu toa ukse lahti.

BARBARUS (CONT'D)
Samuti roheline mööbel, Adamson
Eric, Grünberg, vaata, Viiralt...
Viiralt otse töölaualt Pariisist,
moodne, kõik on modernne ja kallis!
Miks sa ometi ei rõõmusta?!
Kaktusekollektsiooni lasin ka
paigutada otse sinu akna alla!

Siuts vaatab ükskõikselt oma buduaari, heidab läbi akna pilgu kaktustele ja kehitab huvitult õlgu.

SIUTS
Jah.

Siuts vaatab endiselt kuhugi ära, kaugusse. Hilda astub hiirvaikselt sisse, ei julge häält teha, aga küsib siiski.

HILDA
Te kutsusite, härra? Mida te
soovite?

BARBARUS
Ei, me ei soovi midagi! Meil on
kõik olemas! Eks ju, Siuts?!

Barbarus jääb kannatlikult Siutsu vastust ootama. Siuts ainult noogutab ükskõikselt.

SIUTS
Jah.

Barbarus on üsna löödud, üritab kuidagigi Siutsu rõõmustada.

BARBARUS
Siuts, ae?! Kas sina sooviksid
midagi?

Nii Barbarus kui Hilda ootavad midagigi, aga Siuts on vait.

BARBARUS (CONT'D)
 Mis ma tegema peaks? Või on valed
 kardinad? Või terve mööbel? Ma ei
 saa ju ehitada uut maja!?

SIUTS
 (vaikselt)
 Ära tahaks...

18 INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. 1933. SUVI. PÄEV

18

Barbaruse kirjanikukabineti uks läheb tasa lahti, sisse astub noobel härrasmees, suveülikonnas, moodsa kübaraga Johannes Semper(43). Barbaruse kirjanikukabinet on tühi, kuigi laud on töövalmis, valge paber on laual, sullepea võitlusvalmis, aga Barbarust ennast pole. Kuulda on vaid tema valju häält.

BARBARUS
 (hääl)
 Te ei tunne mind! Mind te ei tunne!
 Ma olen A ja O, ma olen
 geomeetiline inimene!

Barbarusele vastab kohkunud alandlik hääl.

ALANDLIK HÄÄL
 Mulle tundub, et te olete
 kolmnurk...

BARBARUS
 Kuup, te idiot, kus te kolmnurka
 näete?! Lõppude lõpuks olen ma
 ohvitser!

ALANDLIK HÄÄL
 Ma ei julgegi nüüd enam vastata...

BARBARUS
 Parem on, kui te kardate...

Semper ei pea enam vastu. Astub Barbaruse arstikabinetti.

19 INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. SUVI. PÄEV

19

Semper satub peale justkui sadomaso stseenile. Sõber Barbarus on kannab kentsakat timukakostüümi, tal on piits käes. Tema patsient, vanem kiilakas mees, on aga põlvili maas ja justkui naudib piinamist. Semperi sisenemine Barbarust ei sega. Aga ta rõõmustab, annab Semperile märku, et too ootaks siinsamas.

BARBARUS

Niisiis, ma annan teile veel kord valida....

PATSIENT

Ma tõesti ei tea, te olete justkui kõik korraga, kuup, kolmnurk ja ohvitser!

Patsient paneb käe kõrva juurde. Miskipärast saab Barbarus vihaseks ja käratab.

BARBARUS

Marss!

PATSIENT

Aga mul ei ole kuhugi marssida, härra ohvitser.

Barbarus lööb piitsaga plaksu õhku. Semper on juba väga mures. Ta pole sellist Barbarit varem näinud.

BARBARUS

Te soovite karistust, eks ole?

PATSIENT

Soovin, ma soovin karistust!

Patsient palub karistust põlvili, lausa ootab.

BARBARUS

Ma ei kuule, kõvemini!

PATSIENT

Ma ootan karistust!

BARBARUS

Ränka karistust?

Patsient jääb korraks kõhklema.

PATSIENT

Kui ränka?

BARBARUS

Mõelge selle peale, kui olete aru saanud, võite koputada.

Patsient on väga ähmis.

PATSIENT

Kellele?

BARBARUS
 Uksele loomulikult!
 (Asmile))
 Tule, armas, sõber...

20

INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. KIRJANIKUKABINET. PÄEV

20

Barbarus tuleb oma kirjanikukabinetti. Ta tahaks Semperit kallistada. Semper astub igaks juhuks sammu tagasi. Semper vaatleb sõpra ohutust kaugusest. Barbarus sarnaneb endiselt rohkem timuka kui tohtriga, piits on tal endiselt käes. Ja mask?! Barbarus saab Semperi kohkumisest aru. Üle tema näo venib lai naeratus. Semper loobub kaitseasendist, tundub, et teda ei rünnata.

BARBARUS
 Armas Asm! Mul on sind nii hea meel
 näha!

Barbarus surub Semperi südamliku kallistusega enda vastu. Semper ägab kallistuse all.

SEMPER
 Loodetavasti ei kägistata siin
 sõpru?... Mis see nüüd siin oli?!
 Härra ohvitser!

Semper naerab. Barbarus samuti.

BARBARUS
 Ma tuletan siin vanu aegu meelde.
 Kuigi ei tahaks... Skisofreenia!
 Moodne ravi, maailmatase. Sõber, sa
 pead sellega harjuma.

Semper uurib kahtlustavalt piitsa.

BARBARUS (CONT'D)
 Ma parem vahetan kostüümi ära,
 muundun tennisistiks!

Barbarus ajab endalt timuka kostüümi maha. Otsib taga oma tenniseasju. Reketi leiab ta esimesena. See asendab tal nüüd piitsa.

BARBARUS (CONT'D)
 See on kõigest meditsiiniline
 seanss, kallid Asm, kuigi sa ei
 usu, see ongi kaasaegne meetoodika,
 sa ei tee vahet. Vitsaga saavutab
 teinekord paremaid tulemusi. Me ei
 tunne iseennast!

(MORE)

BARBARUS (CONT'D)

Inimene on suur saladus, võiks
isegi öelda tume saladus. Nii et
pane end valmis, kui endasse
süvened, kallid sõber, võib
juhtuda, et sa ei tunne end ära.

Semper jääb korraks mõtlema.

BARBARUS (CONT'D)

Mis nüüd?

SEMPER

Hirm iseenda ees!

Mõlemad pahvatavad naerma, kuigi väga naljakas ei olnud.

BARBARUS

See on siiski ravi, karm ja
intensiivne, osa inimesi vajab
alandamist ja mis peamine...

(näpp püsti!)

Nad maksavad selle eest! Aga jätame
mu patsiendid rahule. Mul on sind
nii hea meel Kus naised on?

BARBARUS (CONT'D)

Aias, sinu aias, Siuts näitab
Aurorale aeda.

Kõik on justkui hästi, aga Barbarus on väsinud moega.
Barbarus valab endale napsi, Semperile ka. Nad löövad kokku,
jooivad pitsid tühjaks. Ja Barbarus ohkab!

SEMPER

Täna, see tuleb just õigel ajal.

Barbarus hakkab end ümber riietama tennisevormi, otsib asju
kokku.

Ferdinand jookseb tuppa. Barbarus sasib tal pead.

Meil on Fedinand! Kolmeaastane.
Jahikoer number üks Pärnus! On ju
nii, Ferdinanad?

Ferdinand liputab innukalt saba. Hilda astub nagu nõiaväel
kabinetti. Viib Ferniandi ära.

HILDA

Vabandage, härra! Ega teil midagi
vaja ei ole...

BARBARUS

E!

HILDA

Vabandust, härra.

Hilda teeb viisakalt kniksu ja läheb koos Ferdinandiga ära. Härrad jälgivad vaikides Hilda lahkumist. Barbarus laiutab käsi. Ise ei saa ka aru.

BARBARUS

Mul pole midagi vaja!

SEMPER

Nii et sa pole rahul, khm, oma eluga?!

BARBARUS

Ma ei saa öelda, et ma pole rahul, aga kuidas nüüd öelda, ma nii-öelda ohkan, ma ei suuda enam midagi produtseerida!

SEMPER

Kui ma vaid saaksin sind aidata?!

Barbarusel tuleb endal parem mõte.

BARBARUS

Oota!

Barbarus hüppab püsti ja võtab nagist laiaäärse kübara, paneb selle endale pähe ja astub keset tuba, nagu näitleja lavale. Ta on vaid pooleldi tenniseriides.

BARBARUS (CONT'D)

Ma tellisin endale Pariisist kübara, lihtsalt tuju animeerimiseks. Kuidas sulle tundub? Mu uus imaaž?

Barbarus eputab keset tuba. Barbarus ulatab Semperile kübara. Semper katsub materjali, uurib lähedalt, isegi nuusutab,

BARBARUS (CONT'D)

Nojah, hea, ilus kübar, siit oleks ju võinud pisut teisiti... aga sa oled ju jahimees, fassong on sinuline, sobib! Hinda ma ei hakka küsimagi? Vist?

Barbarusel läheb tuju paremaks. Ta vaatab end peegli ees kübaraga.

BARBARUS (CONT'D)

Parem ära küsi jah, endal hakkas
 valus, kui kuulsin, aga noh ilma ju
 ka ei saa, meil on siin ju ainult
 parim!

(Sügav ohe)

Sa oled siin ka ainuke, kellega ma
 saan asjalikult rääkida, aga sina
 oled ju Tartus! Näed, ilmselt ka
 mulle ei meeldi Pärnu!

Barbarus hakkab laginal naerma. Ta on juba tennisisti moodi,
 vaatab end peeglist, on endaga enam-vähem rahul.

SEMPER

Ma peaks ka end valmis panema,
 muidu võidad sa mind juba
 kostüümiga.

Järsku kostab koputus uksele.

21 INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. PÄEV

21

Barbarus on patsiendi unustanud, ta teeb töötoa ukse lahti.
 Patsient on mingis õnnetus olukorras ukse vahel.

PATSIENT

Kas kümme krooni sobib?

Barbarus on kõik unustanud.

PATSIENT (CONT'D)

Karistuseks?

BARBARUS

Ma ju ei tea, palju teil kaasas on?

Patsient otsib rahakotist alandlikult raha. Näitab selle
 Barbarusele ette. Barbarus võtab sealt tunde järgi.

PATSIENT

Tänu, tänu, suured tänu,
 tohtrihärra!

Patsient lahkub.

SEMPER

Kümme krooni!?

Barbaruse võtab Semperil õlgadest kinni, vaatab silma.

BARBARUS

Asm, vaata mulle otsa, kes ma olen
sinu arust?! Mul on selge põhimõte.
Kellel on, sellelt võtan kõik,
kellel ei ole...

SEMPER

Seda piinad niisama?

BARBARUS

Just!

Mõlemad puhkevad naerma.

BARBARUS (CONT'D)

Lõpuks on kõiges süüdi naised!
Cherchez la femme!

SEMPER

Peaks nad korra üle vaatama...

BARBARUS

Oota!

Barbarusel on veel üks üllatus ette näidata. Ta tõstab lauale
musta metallist trükimasina. See on justkui tulnukas. Semper
on neist kuulnud, aga pole oma silmaga näinud. Järgneb tükk
vaikust, Semper katsub masinat ettevaatlikult näpuga, nagu
ohtlikku looma.

BARBARUS (CONT'D)

Mis sa nüüd ütled, ah?

Semper põrnitseb aparati umbusklikult.

SEMPER

Mingi masin...?

BARBARUS

Vaata lähemalt, Asm. See pole mingi
masin, vaid trükimasin, Remington
Noiseless.

Semper uurib lähemalt. Barbarus ei läbe Semperi
uurimistulemusi ära oodata.

BARBARUS (CONT'D)

See on luule masin!

SEMPER

(pomiseb)

Ma kohe kardan selliseid asju.
Võib, ma korraaks...

Semper sirutab näpu välja.

BARBARUS
Toksi julgelt!

Semper toksib korra, justkui kardaks näpu ära kõrvetada.

BARBARUS (CONT'D)
Veel kord, Asm, julgelt.

Semper tõmbab näpu ära.

SEMPER
Ma kardan!

BARBARUS
Mida ometi?!

SEMPER
Et ma jätan sellesse masinasse oma
hinge! Kas on võimalik, et see
masin...?

BARBARUS
See on nonsenss, kallid sõber,
nonsenss! Ükski masin ei võta su
hinge ära, aga lihtsustab tunduvalt
produtseerimist! Meil on kahekümnes
sajand, Asm, oled märganud?

Semper vaatab veel korra trükimasinat, aga on endiselt
umbusklik, nagu võiks aparaadil mõni haigus küljes olla. Ta
ei usalda seda värki.

SEMPER
Kuidagi kõhedaks teeb.

BARBARUS
Masin on kõigest masin, ta ei piira
sind kuidagi, teeb sul elu
lihtsamaks.

SEMPER
Aga mis nii loomingust saab, kui
see läbi masina hakkab käima, kas
see ei muutu kuidagi masinlikuks?

Barbarus tõmbab masinast lehe välja.

BARBARUS
Vaata ise!

Semper loeb.

SEMPER

See on...?

BARBARUS

Minu looming, minu ja masina.

(Barbarus loeb valju
häälega)Las täna päike heidab pilveloori.
Las täitub maa ja taevas vaiksest
rõõmust. Las tunnen lahti viimast
hingepoori, et joobnustuna sellest
aplast rõõmust ma pagan järsku
kuuleks ingliskoori.Semper kuulab sõbra luuletust, suletud silmil. Kui lugu
lõpeb, avab ta silmad ja ohkab.

SEMPER

Ilus.

BARBARUS

No näed.

Barbarus paneb oma luuletuse uhkelt lauale.

BARBARUS (CONT'D)

Järgmisena ma ostan endale
telefoni!

SEMPER

Kas sa liiale ei lähe oma
industrialiseerimisega?

BARBARUS

Et Siuts ei tunneks end nii üksi!
Ta väga soovib seda!

SEMPER

Siis küll... aga kirjutusmasin,
telefon, mis meist nii saab?
Tulevik näib kuidagi masinlik!

BARBARUS

Ma käin lihtsalt ajaga kaasas. Me
käime!Barbarus paneb masina nina alt ära, et see rohkem Semperit ei
ärritaks.

BARBARUS (CONT'D)

Kutsume nüüd naised. Ma justkui
kuulsin Siutsu häält.

SEMPER

Kohe siin akna all, mulle
tundub...

Barbarus ja Semper torkavad pea aknast välja, toast on näha
vaid kahte häälitsevat tagumikku.

SEMPER (CONT'D)

(huikab aeda)

Auroora!

Vastuseks kostub aknast naiste rõõmsat säutsumist. Päike
paistab aknast tuppä.

Semper ja Barbarus teevad koos linnuhääli. Naised kihistavad
vastu.

Naised saabuavad ringiga tuppä ja avastavad aknal kaks
siutsuvat tagumikku. Naised ongi nagu linnukesed, hoiavad
teineteise käest kinni.

22

EKST. PÄRNU TENNISEVÄLJAKUD. SUVI. PÄEV.

22

Barbarus ja Semper peavad tulist tenniselahingut. Naised
jälgivad neid kaugemalt kohvikust, kübarad peas, päike
kõrvetab. Semper kipub alla jääma, aga kumbki ei ole tennisel
eriline meister. Barbarus lööb geimi lõpuks päris uhke
rabaku. Siis istuvad mõlemad hingeldades pingile, vaatavad
vaikides naisi.

SEMPER

(rõõmsalt)

Naised!

BARBARUS

(ohates)

Naised..

Semper heidab Barbarusele pilgu,
viib teema mujale.

SEMPER

Sa oled harjutanud!?

Barbarus lööb käega.

BARBARUS

Mis puutub tennisesse, siis jääb
meie mängutase meie kostüümile
selgelt alla.

SEMPER

See on vaid märk meie heast
maitsest!

Naeravad. Aga Barbaruse mõtted on mujal.

BARBARUS

Kui asi oleks vaid tennises...

Semper ei ütle midagi. Barbarusel on ilmselgelt miskit hingel.

SEMPER

Muide, ma panin su luuletused sellesse numbrisse, juba on laotud, nii et nad peaks kohe ilmuma... Ma vaatan, et sa oled kuidagi...

BARBARUS

Aitäh, sõber, aitäh!

SEMPER

Mis lahti?

BARBARUS

Saatus on teinekord sedavõrd ebaaus. Sa ravid, aga sulle endale ravi ei ole!

SEMPER

Sa saad isegi honorari, aga ma vaatan, et Loomingu honorar teeb su pigem vaesemaks.

BARBARUS

(ohates)

Pole hullu, pole hullu... asi pole rahas!

Barbarus vaatab kuhugi, nagu oleks ta vangis, kuhugi ära. Aga siis naeratab lehvitab naistele. Semper ka.

SEMPER

Me jääme vist nädalaks, kui tohib?

Barbarus ohkab veel kord.

SEMPER (CONT'D)

Ma ütlesin, kui tohib?!

Barbarus ärkab justkui unest, muutub jälle iseendaks. Tõuseb, teeb kuivalt servi.

BARBARUS

Nii väheks!? Mis tähendab, kui tohib? Peab! Te peate jääma kauemaks!

SEMPER

Ma suure vaevaga kiskusin end töölt ära.

Barbarus painutab, uurib reketit.

BARBARUS

Mina ka! Aga nüüd enam ei mingit tööd! Mängime tennist, lähme jahti... Mängime jälle tennist!

Barbarus püüab end üles kütta, aga kui lause lõpule jõuab, ohkab uuesti. Semper ei suuda enam mitte märgata.

SEMPER

Mis lahti on, kallid sõber, sa muudkui ohkad?!

Barbarus prahvatab välja.

BARBARUS

Ta tahab ära!

Semper ei saa millestki aru.

SEMPER

Kes?

Barbarus nokutab peaga Siutsu poole. Istub Semperi kõrval räägib salajuttu, nii et naised aru ei saaks.

BARBARUS

Siuts! Talle ei meeldi Pärnus!

SEMPER

Te ju elate Pärnus!?

BARBARUS

(nagu paisu tagant)

Me mitte lihtsalt ei ela Pärnus, me elame hästi, komforti uppudes, ma rügan kakskümmend neli tundi päevas, ma teenin viissada krooni kuus! Ma ravin isegi hulle, nagu sa nägid või kuulsid, kuigi ma olen naistearst!

SEMPER

Ja Siuts?

BARBARUS

Siuts hoolitseb lillede eest, loeb,
siis loeb veel, ta ei pea midagi
tegema, meil on ju Hilda! Sinu serv
Asm, meid vaadatakse!

Asm ja Semper lähevad tagasi mängima. Semper lehvitab
naistele.

SEMPER

Viimane geim!

Naised lehvitavad vastu. Semperi serv pole suurem asi.

23

EKST. PÄRNU TENNISEVÄLJAKUD. KOHVIK. SUVI. PÄEV.

23

Aurora ja Siuts vaatavad kohvikust mehi. Nood mängivad
justkui röömsalt. Vahepeal räägivad midagi kahtlast. Raske on
aru saada. Aurora ja Siuts võtavad tilgakese šampanjat.

AURORA

(naeratades)

Mehed.

SIUTS

(mõtlikult)

Mehed...

AURORA

Ma ei saa aru, mis teil viga on?
Barbar ohkab, sina! Te elate ju
paradiisis.

SIUTS

Kõik on hästi!

AURORA

Ma olen alati mõelnud, et mis nende
elul häda on. Meri, tennis, aga
ikka tahetakse ära. Kuhugi ära!

SIUTS

Ma tahakski ära.

Aurora ei usu oma kõrvu. Vaatab Siutsu, vaatab mehi.

AURORA

Ära hakka, Siuts!

SIUTS

Muidugi! Sul õigus! Ma olen talle
võlgu. Ta päästis mu elu. Ravis
tuberkuloosi ära. Tõi töolistüdruku
Narvast Pärnusse. Kaua ma selle
eest maksma pean?

AURORA

Ta jumaldab sind!

SIUTS

Ta jumaldab mind! Aga...

AURORA

Aga...

SIUTS

Ja ma tõepoolest armastan teda,
lihtsalt...

Pikem paus. Siuts võtab lonksu šampanjat, Siutsu silmast
jookseb üks pisar.

SIUTS (CONT'D)

Mul on vahel sellest kõigest nii
kõrini. Sa ei kujuta ette, kuidas
on elada, kui sul on kõik olemas!

Aurora isegi ei tea, mida öelda.

Mehed suruvad kätt, tulevad naiste poole. Siuts pühib pisara
ära. Barbarus ja Semper on parajalt higised.

BARBARUS

Ja nüüd kohe merre!

24 EKST. PÄRNU RAND. PÄEV

24

Rannas on hulk erinevaid inimesi, rikkamaid, vaesemaid, kõik
tunnevad rõõmu. Lapsed teevad liivalosse. Kõik neli,
Barbarus, Siuts, Semper ja Aurora poseerivad trikoodes
fotograafidele. Sellest jääb mustvalge pilt. Siis jooksevad
koos merre, käest kinni.

25 EKST. PÄRNU RANNAPROMENAAD. SUVI. PÄEV

25

Pilt on idülliline, kajakad ja meri, sinine taevas mõne väga
üksiku valge pilvega, Barbarused ja Semperid jalutavad Pärnu
rannapromenaadil. Stiilsemaid suvitajaid annaks otsida. Neile
jalutavad vastu erinevad suvitajad, esiteks muidugi
Tallinnast, siis Pärnu enda parem rahvas. Kõik on seal, kes
tahaks end näidata või kedagi kohata.

Barbarus on üsna mõtlik, üritab veel ikka Siutsus selgusele jõuda. Siuts ei pane teda hetkel tähele, ta sosistab meeste selja taga Auroraga. Siuts naeratab. Barbarus tervitab vastutulijaid.

BARBARUS

Armas Asm! Härra Raev!

Vahepeal tuleb kaabusid kergitada, tuttavaid läheb mööda.

SIUTS

Kahju, et on vaid üks elu. Miks mitte kaks või kolm? Miks peab lugema vaid ühte luuletust?

AURORA

Sa ei tohiks nii rääkida!

Semper kuuleb selja tagant katkendlikult naiste juttu.

SEMPER

Millest te seal, naised?!

AURORA

Ikka teist, ikka teist!

SEMPER

Ja looming?

BARBARUS

Millal, armas sõber, millal? Tundub nagu oleks kõik korruga haigeks jäänud ja just mind vajavad, pisiasjad võtavad kogu aja. Ööseks olen ma omadega nii läbi, et... öösel ma näen unes vaid jahti. Ja tead...?

Semper ootab huviga.

BARBARUS (CONT'D)

Iga pauk trehvab!

Naised purskavad meeste selja taga naerma.

BARBARUS (CONT'D)

Naerge-naerge, minusugune püssur maastab igasuguse linnu!

SEMPER

Tohohh!

BARBARUS

Unes muidugi.

(Sosinal Semperile)

Sa tead, Asm, et küttimine ja teised sarnased ulmad tähendavad amelemist?

SEMPER

Minu unenäod on selles suhtes märksa tagasihoidlikumad.

(paus)

Aga unenägusid ei ole ju võimalik kammitseda?!

Barbarus patsutab Semperile õlale.

BARBARUS

Unes on teinekord rohkem tõtt, kui me ise aimata oskaksime.

SEMPER

Nii et naised siis tegelikult ei huvitagi, ainult...?

Vastu tuleb seltskond suvitajaid, jutt küttimisest pole enam sobilik. Barbarus loomulikult tunneb kõiki, ta tutvustab vastutulijaid Semperile.

BARBARUS

See on proua Parek, tema abikaasa Karl Parek.

Siuts lehvitab Elsbetile, ohvitserimundris härra Parek tõstab käe rüütellikult kõrva äärde. Aurora väänab endal kaela kõveraks.

AURORA

Milline mees!

Semper ei solvu sugugi.

SEMPER

Igäühel on õigus oma unenägudele.

Vastu tuleb aina uusi inimesi, Aurora jääb neid vaatama.

AURORA

Kes need on?

BARBARUS

Pole aimugi, Tartust? Või Tallinnast, mina ei tunne.

Siuts jääb korraks seisma ja vaatab võõraid lummatult.

SIUTS

Pole vahet, Tartust või Tallinnast,
 mina sinna ei pääse niikuinii!
 Kuidas ma neid kadestan!

See tuli südamest. Korraks tekib vaikus, Siutsu väljaastumine oli kui välk selgest taevast. Barbarus kogub end, püüab asja klaarida.

BARBARUS

Säutsuke! Mina näiteks tahaks
 ennast lugeda hispaania keeles,
 aga...

SEMPER

Meil on just tulemas PEN-klubi
 koosolek Ungaris!

Barbarus vaatab uurivalt Siutsu poole.

BARBARUS

Ma ei tea, Ungari...?

SEMPER

Ungari ei sobi?

BARBARUS

See Korsika reis jättis minusse
 seesuguse tunde, et Ungari tundub
 kuidagi tasapindne, ma ei taha
 midagi halba öelda, lame!

SEMPER

(vaikselt)

Lähme ilma naisteta...

BARBARUS

Kuidas me siis lähme? Kui ilma
 naisteta?!

SEMPER

Meie ise, meie frakk,
 hommikuülikond ja kübar.

BARBARUS

Need ei räägi ju vastu!?

SEMPER

Ja pea ei valuta!

SIUTS

Ma kuulsin, mis sa rääkisid, sina
 luuletaja jälle lähed ja mina jään
 kaldale ootama...

BARBARUS

Värvukene, mis sa nüüd?! Siuts!

SIUTS

Näe, linnapea läheb! Ta teeb kõik,
et Barbarusele mitte Pärnu
kirjandusauhinda anda.

Linnapea muidugi tervitab kõiki.

SEMPER

Tegelikult ma tahtsin sult veel
ühte asja küsida...

Nad jalutavad aeglaselt edasi, kaugenevad merest, ninad maas,
intelligentsed hulkurid. Dialog kostab mere ja kajakate ja
kogu muu mõnu taustal.

BARBARUS

Mida sa tahtsid küsida? Küsi, Asm,
kohe saab aeg otsa.

SEMPER

Palju see telefon maksab?

BARBARUS

Kole kallis, aga hea on rääkida.

SEMPER

Palju siis?

BARBARUS

Kakssada viiskümmend krooni.

SEMPER

Kakssada viiskümmend krooni?! Siis
ma räägin sinu omaga.

BARBARUS

Tegelikult pole vahet. Kõik, mida
osta saab, on mul olemas. Õhtul
lähme ohvitseride kasiinosse, sinna
lihtrahvas ei pääse.

Nad jalutavad ära, nende siluetid sulavad virvendavasse õhku.

26

EKST. TALLINN. TÄNAV. BARBARUSE MATUSTE LEINARONGKÄIK. DETS 6
1946. PÄEV

Chopini leinamarss. Suvine jalutuskäik mere ääres sulab üle
aeglaselt tammuvaks leinarongkäiguks Tallinna kesklinnas.
Tohutu hall mass liigub aeglaselt Estonia teatri poole.
Värvid puuduvad, vaid punased ENSV lipud vilguvad.

Estonia kontserdisaali seinal Barbaruse hiigelportree. Tumedates ülikondades parteiülemused venivad pikas mustas järjekorras Barbaruse kirstu järel lavale, kirstukandjate hulgas on ka Klaus ja Tähemaa. Kõigi näod on maskid, keegi ei tahaks ise samas seisus olla. Teiste mustade ülikondade hulka on eksinud suvine Semper, justkui otse Pärnust. Ta üritab end kõigest väest peita, aga ta on nagu valge vares hallis parves, võimatu on mitte märgata. Kirst asetatakse lavale ja avatakse. Sealt vaatab vastu Barbarus, kaame nagu lumi. Väike üksik Siuts seisab leinariietes Barbaruse kõrval, ta tahaks jälle ära, aga pole, kuhu. Ta on juba ära. Siuts on omadega täiesti otsas. Väikse Siutsu vastas võtab istet presiidium, Karotamm, Andresen ja teised asjalikud mehed.

RAADIOHÄÄL

Leinamuusika valitseb täna Estonia kaunis saalis. Rõdult ripuvad alla leinalipud. Leinalippudega kaunistatud raamitud aluselt vaatab saali sügavusest kohalolijaid Lenini büst kui surematu bolševismi sümbol, mille tuliseks eestvõitlejaks oli seltsimees Vares. Leinavalves seisavad Balti laevastiku mereväelased. Seltsimees Varese kirstu juurde auvalvesse asuvad seltsimehed Karotamm, Veimer, Jefremov, Sazonov, Kruus, Andresen, Semper ja teised seltsimehed.

Auvalve asub oma kohale, Semper tunneb end ebamugavalt, aga püüab sarnaneda kõigi teistega.

RAADIOHÄÄL (CONT'D)

Seltsimees Varesega on tulnud hüvasti jätma tuhanded ENSV töötajad. Nad on näinud teda rõõmuküllastel päevadel 1940. aasta juunis. Nad mäletavad tema sõnavõtte 1941. aasta juuli raskeil päevil, kui vaenlane tungis meile kallale. Nüüd on seltsimees Vares langenud.

Karotamm astub kõnepulti.

KAROTAMM

Seltsimehed, Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi kodanikud, juba mitmendat päeva on Nõukogude Eesti leinarüüs.

(MORE)

KAROTAMM (CONT'D)

Meie sünnimaad ja kommunistlikku parteid on tabanud raske kaotus. Lühikese raske haiguse tagajärjel lahkus meie hulgast ENSV presiidiumi esimees Johannes Vares. Täna saadame seltsimees Johannes Varesse jäädavalt puhkama meie sünnimaa pühasse mulda.

Siuts ei suuda seda kuulata. Ta võtab kirstust ühe pärja ja hakkab sealt ükshaaval okkaid noppima, kuni pärjast on ribad järel. Karotamm seda igaks juhuks ei märka, targem on mitte näha, võib ise kirstus lõpetada.

KAROTAMM (CONT'D)

Meie keskelt on ootamatult lahkunud silmapaistev Nõukogude riigimees, üks Nõukogude võimu juhtivaid organiseerijaid Eestis, bolševistliku partei ustav liige, üldiselt armaastatud ja lugupeetud kirjanik, suur ja tulihingeline isiksus, eesti rahva truu poeg. Neil leinapäevil möödub meie silme eest seltsimees Varesse elutee. Nagu juba Lenin ütles, igaüks jõuab kommunismi juurde omamoodi. Kahjuks ei saa seltsimees Vares sellest enam ise kõnelda. Aga meie, tema seltsimehed, jutustame tema lugu edasi. Ta oli kõige populaarsem, kõige tuntum eestlane meie nõukogude sotsialistlikus vabariigis. Täna sängitame seltsimees Varesse maamulda. Langetame lipud lahtise kalmu kohale, tõmbame nad seejärel veel kõrgemale, koondades oma ridu sammume edasi kommunistliku ülesehituse teel, unustamata iial, et ühte meie võitlejatest, seltsimees Varest ei ole enam meie hulgas.

Pärjast Siutsu käes on saanud oksaront. Siuts rebib pärjalt leinalindi ja viskab põrandale. Sulgeb kätega kõrvad. Karotamm räägib ilma hääleta. Siuts vaatab surnud Barbaruse poole.

SIUTS

(peaaegu hääletult)

Mis ma pean nüüd tegema, Poisu?

Vastuseid ei ole. Barbaruse valges näos ei liigu miski. Presiidium lahkub. Saal on tühi, Siuts jääb kirstuga üksi.

28

INT. BARBARUSE MATUSED ESTONIAS. TALV. PÄEV

28

Siutsu juurde saabub seltsimees Andreseni sekretär, noor Nadia (20). Nadia ei oska olla, Siuts ei vaata tema poolegi. Siuts istub kirstu kõrval. Et midagigi teha, hakkab Nadia maast okkaid korjama, samal ajal räägib. Siutsule ta otsa vaadata ei julge.

NADIA

Seltsimees Andresen saatis mind teie juurde. Et...

Rohkem ta öelda ei söanda.

SIUTS

Et jälgi ei jääks?

NADIA

Seltsimees Andresenil oli mure.

SIUTS

Tjaah?!

NADIA

Seltsimees Andresen palus uurida surnuaia kohta ja...

SIUTS

Mul on ükstapuha!

NADIA

Nad panevad sinna mälestusmärgi... seltsimees Varesele.

SIUTS

Pangu.

Nadia ei saa lahkuda, kuigi Siuts temaga eriti ei räägi, tal on Andreseni käsk.

NADIA

Seltsimees Andresen palus uurida, et...

Siuts ei vaata Nadia poolegi. Nadia rohkem ei julge küsida, hakkab lahkuma.

SIUTS

Kuulge, preili, mis teie nimi oligi?

Nadia pöördub tagasi.

NADIA

Nadia.

SIUTS

Teate, Nadia, ärge kunagi mehi uskuge, kui nad midagi lubavad.

NADIA

Hea küll ...

Siuts vaatab Nadiat, Nadia meenutab talle noort iseennast.

SIUTS

Mida see Andresen tahtis siis?

NADIA

Et millist raamatut seltsimees Vares viimasena luges? Et temal kui kirjandusteadlasel oleks huvitav teada.

Siuts ei usu oma kõrvu, ta purskab naerma. Siis vaatab mõnda aega Nadiat ja ei vasta midagi. Nadia rohkem ei küsi, teeb kniksu ja lahkub. Siuts tõuseb toolilt ja ronib kirstu Barbaruse kõrvale, sulgeb silmad ja kuulatab merd. Meri ja kajakad... tulevad läbi lahtise akna nende magamistuppa.

29

INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. 1930NDAD. SUVI. PÄEV

29

... tulevad läbi lahtise akna magamistuppa. Barbarused on voodis, Siuts itsitab, Barbarus on ta peale solvunud. Nad peavad sosistama, sest Semperid on end juba kõrvaltuppa magama sättinud.

BARBARUS

Tõesõna, Siutsuke ma ei saa nende unelmate vastu midagi parata, kui panen silmad kinni, hakkabki jaht! Ma ei hakka sulle päris kõike seletama ka, sa ei saaks niikuinii aru. Või kui saakski, mis sellega pihta hakata. Sa võiksid valesti mõista, aga seda pole ju vaja.

SIUTS

Asmile sa ometi kurtsid.

BARBARUS

Asm on teistmoodi.

SIUTS

Tssss! Mida sa veel unes näed?

Barbarus muutub, ta on nüüd teistmoodi, ohkab.

BARBARUS

Kõige jubedam on see, et ma ei läinud isa matustele.

SIUTS

Sa ju ei jõudnud!

Barbarus ohkab veel kord.

SIUTS (CONT'D)

Sa ju ei oleks Kiievist jõudnud.

Siuts paneb pea lohutuseks Barbaruse õlale, Barbarus silitab õrnalt Siutsu pead.

BARBARUS

Tead, ma nägin unes...

Barbarus ei ütle, mida, ei taha või ei julge.

SIUTS

Sa nägid unes...?

BARBARUS

Ma näen noid mahalaskmisi, ma lähen mahalastu juurde ja katsun pulssi, ja kui see on, palun korrata lasku pähe, ja kui seda ei ole, ikka palun korrata lasku pähe. Ja mul on tunne, et üks neist olen mina ise, et mul on pulss alles ja tuleb lasta pähe ja... ma olen ise enda mahalaskja...

SIUTS

Jäta palun nüüd!

BARBARUS

Ma ei tea, kas see tähendab, et ma ise osalen iseenda mahalaskmisel või?

Siuts ei suuda enam kuulata, paneb Barbarusele padja näo ette.

SIUTS

Ma ei võta enne patja ära, kui sa ei lõpeta seda mahalaskmise juttu.

BARBARUS
 (padja alt)
 Hea küll, ma ei räägi enam.

SIUTS
 Lubad?!

BARBARUS
 Luban!

Siuts võtab padja ära ja suudleb Barbarust põsele, justkui oleks nad äsja surmast pääsenud. Ta sosistab.

SIUTS
 Pimedas muutuvad jutud liiga
 tõelisteks...
 (kõva häälega)
 Räägi nüüd sellest, mis sa Asmile
 rääkisid!

BARBARUS
 Mida ma Asmile rääkisin?

SIUTS
 Et jaht unes tähendab amelemist!

BARBARUS
 Mina?!

SIUTS
 Sina jah!

BARBARUS
 Amelemist?!

Siuts võtab uuesti padja ja hakkab Barbarust lämmatama.

SIUTS
 Ja et te võtate naiste asemel
 Ungarisse frakid?

Barbarus püüab Siutsu enda alla väänata, aga Siuts on ootamatult tugev.

BARBARUS
 Frakid?

SIUTS
 Sa ei teagi, mida tähendab
 amelemine?

BARBARUS
(rõõmuga)
Pole iial sellist väljendit
kuulnud...

SIUTS
Siis ma näitan sulle...

Siuts hakkabki amelema. Barbarusel pole selle vastu midagi,
ta võitleb mõnuga Siutsu vastu.

BARBARUS
Asm võib kuulda...

Siutsu on pimeduses halvasti näha, ta on Barbarust
seljatamas, aga tema häält on kuulda, Siutsu on tunda, Siuts
sosistab Barbarusele kõrva.

SIUTS
Ameleme salaja.

Siuts suudleb Barbarust kõrvale, kaelale, huultele.

BARBARUS
Asmil on head kõrvad...

Barbarus ohkab veel kord, aga see pole enam murest, ta on
Siutsule alla andnud, ta on kulgemas õndsusesse, kui kostub
koputus uksele.

30 INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. MAGAMISTUBA. SUVI. ÖÖ 30

Uks läheb lahti, sisse astub öösärgis viisakas Semper, tal on
prillid ees, käes raamat ja küünal. Amelemine katkeb enne
kulminatsiooni. Nii nõmedas olukorras pole Barbarus ammu enam
olnud.

BARBARUS
Põrguvärk...

SEMPER
Palun vabandust, no andke andeks,
seda ma küll ei tahtnud, ma otsisin
tualetti.

Siuts tõmbab endal teki üle pea, Barbarus rabeleb ennast
sündsasse asendisse.

BARBARUS
Sellest pole midagi...

Aga Semper juba põgeneb. Barbarus patsutab tekimuhku, mille
all on Siuts.

BARBARUS (CONT'D)
 Sa võid välja tulla. Kuuled, Siuts,
 Asm läks ära.

Siuts poeb aeglaselt teki alt välja, siis hakkab taas
 itsitama, siis naerma. Barbarus ei saa midagi parata, ta
 hakkab samuti naerma, mõlemad naeravad laginal. Uks läheb
 uuesti lahti, solvunud Semper pistab nina ukse vahelt sisse.

SEMPER
 Minu üle naerate või?

Barbarus ei saa naeru pidama.

BARBARUS
 Ei, Asm, ei naera sinu üle, mine
 magama tagasi...

Semper kobib magama, Barbarus ja Siuts lõpetavad viimaks
 naermise. Barbarus kallistab Siutsu.

BARBARUS (CONT'D)
 Ma ei lähe kuhugi ilma sinuta.

SIUTS
 Ungarisse ka mitte?

BARBARUS
 Ungaris käin ära ja siis...

SIUTS
 Ja siis mitte kunagi?! Luba!

Barbarus mõtleb vaid hetke.

BARBARUS
 Luban.

31 INT. PÄRNU LINNAPEA KABINET. PÄRNU KIRJANDUSAUHIINNA KOOSOLEK. 1930NDAD. SUVI. PÄEV

Pärnu linnapea härra Kask (67) istub murelikult oma ülimalt
 linnapealikus kabinetis. Kabinetis on muljetavaldav
 nõupidamislaud toolidega. Et otsustel oleks kaalu. Kogu
 mööbel vääriks muuseumi. Kabinetis, selle laua taga on kolm
 naist ja kaks meest, kõik Pärnu koorekiht. Lisaks linnapeale
 ettevõtja härra Jürvetson (53), tark, rikas ja tasakaalukas.
 Naised on suvekleitides, noored ja kelmikad, on juba ette
 näha, et nende vastu pole kerge saada. Need on proua Elsbet
 Parek, preili Kelle ja imeilus preili Luht. Härra linnapea on
 raskeks vaidluseks valmis, ta kõhatab, võtab hoogu ja alustab
 koosolekuga.

PÄRNU LINNAPEA

Minu ettepanek oleks, et jagame selle auhinna kaheks. Viissada krooni on selleks piisavalt suur raha.

HÄRRA JÜRNETSON

Jah, seda ettepanekut ma toetan.

Elsbet Parek ei suuda neid ettepanekuid istudes kuulata, ta hüppab püsti.

ELSBET PAREK

Palun, härrad, mõtleme natuke selle peale, et Johannes Vares Barbarus on elanud Pärnus juba üle kahekümne aasta! Palju meil neid luuletajaid siin Pärnus on? Ta on selle auhinna välja teeninud.

Härra Jürvetson läheb sellise alguse peale päris ägedaks.

HÄRRA JÜRNETSON

Sel juhul olen ma täielikult härra Mõtslase poolt! Juba sellepärast, et härra Barbaruse viimane luulekogu "EVR" on Eesti Vabariigi täielik solvang, ükski riik peale Eesti Vabariigi ei lubaks sellist asja isegi avaldada. Aga meil on demokraatia, ja las ta siis olla, aga me ei pea sellepärast oma vaenlasele auhinda andma! Või mis?

PÄRNU LINNAPEA

Ma kardan, et sellest tuleb ainult pahandusi, nii palju ma Barbarust tunnen. Ta on suurepärane arst ja veel parem tülinorija.

PREILI LUHT

Barbarus on ainuke, kes pole ühtegi auhinda saanud. Lõppude lõpuks olgu poliitilised vaated millised tahes, meil kõigil on oma nägemus, aga see pole ju poliitiline auhind. See on kirjandusauhind.

HÄRRA JÜRNETSON

Ma ei saa aru, miks ei võiks anda poolt raha Mõtslasele?

PREILI KELLE

Barbarus ei võta poolt raha vastu!

HÄRRA JÜRNETSON
Isegi pool raha on kakssada
viiskümmend krooni!

PÄRNU LINNAPEA
(pomiseb enda ette)
See oleks isegi minule suur summa!

PREILI KELLE
Barbaruse jaoks ei ole raha tähtis!
Tähtis on tunnustus. Kuid mis asi
on pool tunnustust? Ma arvan, et
Barbarus oleks meelsasti nõus kogu
raha Mõtslasele jätma, kui vaid
kogu tunnustus temale langeks. Ja
Eesti vabariik võiks ka suurmeelsem
olla. Riik ei kuku ühe luuletuse
mõjul kokku või ei ole see päris
riik.

ELSBET PAREK
Pärnule on Barbarust väga vaja.

HÄRRA JÜRNETSON
Pärnule on ka Mõtslast vaja.

PÄRNU LINNAPEA
(pomiseb)
Ma kardan, et sellest ei tule
midagi head välja.

PREILI LUHT
See on ju kõigest ühe auhinna
üleandmine!

Preili Luht näeb seda lauset öeldes nii hurmav välja, et
mehed oleks kohe nõus õiguse naistele jätma, kui see olekski
nii lihtne! Õnneks istub preili Luht lausa teises otsas,
sealt ei ole ta nii ohtlik.

PREILI KELLE
Ja ta ei olegi lihtsalt inimene, ta
on multiplitseerit inimene...

ELSBET PAREK
Geomeetiline inimene!

Preili Luht tõuseb lauast ja liigub otse linnapea poole,
Pärnu kõige lahtisem dekoltee ees. Linnapea ei oska, kuhu
vaadata, abi oleks vaja!

PÄRNU LINNAPEA

Minu hirm on, et ta poleks mingi viisnurkne inimene, aga muidu... mis te arvate, härra Jürvetson?

HÄRRA JÜRNETSON

Minugi poolest! Jäägu siis see geomeetiline inimene! Barbarusest ei ole mul sooja ega külma, aga kui preilid teda nii tuliselt toetavad... minugi poolest.

Naised pistavad rõõmsalt kiljuma ja kaelustavad üksteist ja ka Jürvetsoni ja linnapead. Väike autasu neilegi.

32 INT. PÄRNU KESKLINN. RÜÜTLI TÄNAV. SUVI.PÄEV 32

Barbarus läheb võidukalt auhinna poole, kübar peas, hõlmad tuules lehvimas. Ta ei näe kedagi ega midagi, inimesed lähevad aupaklikult teelt, isegi troskad peatuvad. Barbaruse silmis särab võit!

33 INT. PÄRNU RAEKOJA SAAL. KIRJANDUSAUHINGA ÜLEANDMINE. SUVI.33 PÄEV

Raekotta on kogunenud kogu Pärnu koorekiht, loomulikult ka žürii. Ja muidugi Siuts, kes on üle pika aja peaaegu et rahul asjadega, nagu nad on. Barbarus siseneb saali nagu päike. Ta astub kõnepulti ja räägib.

BARBARUS

Aeg ei seisa, vaid sööstab meie kaudu minevikku, jättes enda järele laineterulli, mille amplituud päev-päevalt väheneb. Ajalaulud iganevad nagu inimene ise, kes omakorda aja kaudu vajub minevikku. Olen katsunud läheneda selle aja voogavusele sisulise puhtloova printsiibiga, ühineda vahenditult kõige ümbritseva eluga, vahel isiksuse haihtumiseni, sulada ühte sellega, kõige tema varjamatum, otsekohesem ja siirusem, luuen puhtisendilisen realiteedi, oma vabariigi, oma EVRi. See Eesti riik pole identne ametliku Eesti vabariigiga, sest igal luuletajal on oma lipukuvand.

Barbarus tõmbab nagu mustkunstnik põuest välja punase salli, seob endale ümber kaela ja jätkab.

BARBARUS (CONT'D)

Ja oma sisemine riigikord, mida ta
kaitsma peab. Ehk kui tal seda ei
ole, siis ei ole ta luuletaja?
Loominguvabariiki ilmestab põhjalik
erinemine üldsusest, luule on
sageli autori maapagu. Maapaos,
selles kodanlikus maapaos, mis õgib
oma lapsi, nagu lõvid söövad oma
poegi, et vaid emastele ligi saada,
ja mille nimi on Eesti Varbariik.

Barbarus tõmbab hinge ja heidab pilgu saali. Linnapea ja
härra Jürvetson ei jõua oma otsust ära kahetseda. Osa
aktuselisi juba lahkub. Järelejäänud ootavad, mis Barbarus
veel ütleb. Barbarus annab tuld.

BARBARUS (CONT'D)

Ja selle töörahva verd imeva riigi
veriseim osa on siinsamas Pärnus,
kus valitseb vaimne tühjus,
silmakirjalikkus ja kadetus. Seda
õnnetut linna ei päästa tema
kodanlikust kuristikust isegi meri!

Kõik! Saal on seljatatud, pikali löödud, nokaudis. Isegi
preili Luht on närtsinud. Barbarus särab kõnepuldis.

34

INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. SUVI. PÄEV

34

Siuts on Barbarusel uksel vastas. Nad kallistavad üksteist.
Hilda jälgib seda heldinult pealt, käed rinnal koos. Lõpuks
on õnn kohale jõudnud.

BARBARUS

Niipalju siis auhindadest.

SIUTS

Ometigi mingi sündmus, siin Pärnus!

BARBARUS

Nii palju raha Pärnul pole, et mind
ära osta, vastupidi aga küll.
Hilda, me teeme pidusöögi!

Barbarus jätab käigult üleriided Hildale, Hilda haarab neid
lennult ja paneb varna.

HILDA

Jah, härra?

BARBARUS

Vaata, palju meil keldris šampanjat
alles on, juhul kui tuleb puudu,
tellime juurde, Bordeaux'd peaks
jätkuma, valgetest võta Chablis.

HILDA

Kelder on nagu alati täis, härra!

BARBARUS

Aga sinna mahub veel!

Barbarus tunneb rahuldust, üle pika aja. Siuts nõjatub pärjatud mehe õlale ja tunneb sama. Hilda kirjutab kõik korralikult üles. Hilda lippab poodi. Siuts suudleb Barbarust põsele.

SIUTS

Ma jätan su hetkeks üksi, kallim.

BARBARUS

Võitjad on alati üksi, mu arm.

35 INT. BARBARUSTE MAJA PÄRNUS. KIRJANIKUTUBA. PÄEV 35

Barbarus tuleb aeglaselt oma tuppa, istub kirjutuslaua taha ja jääb ainiti tulevikku vaatama. Seda on võimatu ära aimata.

36 INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. SUVI. PÄEV 36

Hilda sätib hõbenõud, kristalli ja muu ilusa lauale, heidab viimase pilgu. Kõik on nii, nagu peremees tahab, vähemasti on ta selleks kõik teinud. Uhkemat peolauda pole olemas! Kahvlid, taldrikud, peekrid, karahvinid, kõik särab ja kiiskab. Veinid on avatud, šampanja külmas, söögid soojas, pidu võib alata. Kostab uksekell.

37 INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. SUVI. PÄEV 37

Barbarus tervitab Sempereid. Semperid on suviselt elegantsed, õlgkübara ja jalutuskepiga, Aurora on õhulises kleidis. Barbarus särab oma peülikonnas. Semper kaelustab sõpra.

SEMPER

No lõpuks ometi on Pärnu linn
märganud oma luuletajat.

BARBARUS

Nüüd ei ole selles kahtlust!

Aurora on järgmine õnnitleja, ta surub põse vastu Barbaruse põske, prantsuse stiilis. Siuts ei suuda rõõmu tagasi hoida, te siutsub!

SIUTS
Ta pidas kõne!

BARBARUS
Loomulikult ma pidasin kõne!

AURORA
Ega meid ometi vahistama ei tulda?!

BARBARUS
Lähme ometi edasi, sõbrad!

Aurora ei liigu, ta on jäänud ühte suunda pörnitsema, siis tõstab käe ja sihib sinna näpuga.

AURORA
Ja see?

BARBARUS
See on telefon!

Semper kiikab üle Barbaruse õla.

SEMPER
See siis ongi see Barbari telefon?

BARBARUS
Ütle, et see on see Siutsu telefon.
Aga ta lubab mul helistada. Eks ju,
Siuts!

Siuts sirutab põse ette, Barbarus suudleb teda põsele.

AURORA
Appi, kui põnev, appi kui põnev.
Tohib katsuda?

SIUTS
Muidugi, katsu palju tahad.

Aurora katsub telefoni igast võimalikust kohast.

SEMPER
Ma olen Tartus üht sellist näinud.

Semper üritab rääkida võimalikult ükskõikselt, aga väike erutus on hinges.

BARBARUS

Pärnus oleme me üks esimesi, kellel on telefon, aga noh, mujal on ta vägagi levinud.

SIUTS

Meil pole kellelegi helistada! Me oleme ju esimesed, jälle esimesed!

BARBARUS

Palju kõnesid ma just ei saa, aga see aeg tuleb! Kõike muud võib juhtuda, aga telefon vallutab maailma, selles olen ma kindel.

Kõik vaatavad telefoni. See must värgendus paelub, tõmbab ligi. Semper võtab ettevaatlikult toru, kuulatab, ei kippu ega kõppu, laiutab käsi.

BARBARUS (CONT'D)

Ükspäev see telefon heliseb, minu sõna selle peale, Asm!

SEMPER

(toru käes)

Mõnikord ma lausa kardan sellised asju. Trükimasin, telefon! Kuhu me nii jõuame?

Aurora võtab Semperilt toru ja uurib lähemalt.

BARBARUS

Isegi kui me kuhugi ei jõua, oleme me kuhugi teel!

Siuts näitab Aurorale, kuidas helistada. Toru paneb vastu kõrva.

SIUTS

Ja sealt tuleb siis hääl ja...

AURORA

Kuidas see hääl sinna saab?

Mõlemad kehitavad õlgu.

SIUTS

Ärme vaevame pead. Nii lihtsalt on!

Hakkavad naerma.

SEMPER

Teel kuhu?

BARBARUS

Pole aimugi! Ootame ära! Ja siis ma vastan su küsimusele.

(paus)

Aga hakkame sööma, sõbrad!

38

INT. BARBARUSE KODU PÄRNUS. ELUTUBA. SUVI. PÄEV

38

Barbarus talutab külalised laua juurde. Heliseb uksekell.

SIUTS

Hilda, ole hea, mine vaata!

Hilda juba jookseb, ta avab ukse ja paneb käe suu ette, justkui oleks kummitust näinud. Siis tuleb ta tuppa tagasi ja teatab kuidagi eriliselt.

HILDA

Härra Talvik tuli.

Hilda järel astub sisse noormees (30), tööpoolest silmapaistev, hipi ja aadlimehe segu. Kõik jäävad vait. Siuts jääb Talvikut vaatama. Ta ei ole midagi niisugust näinud. Talvik on veidi jumaliku ilmega ja ka veidi nokastanud. Barbarus läheb külalist kallistama, aga see rabeleb end lahti.

TALVIK

Ma vabandan, härra Barbarus, aga...

BARBARUS

Mida siin vabandada, härra Talvik, see on minu kodu, minu kindlus, iga hetk teie käsutuses.

Semperid uurivad külalist kaugelt, Siuts läheb Talvikut kallistama.

SIUTS

Tere! Selline te siis oletegi!

TALVIK

Milline, kui tohib küsida?

Siuts ei oska isegi vastata. Punastab.

SIUTS

Teistmoodi... Barbar on teist niipalju rääkinud. Õigemini teie isast! Kuidas nad koos sõjas... Barbar sai isegi Vabadusristi! Näita ometi, Poisu!

BARBARUS
Jätame need ordenid...

Talvik lõikab päris hoolimatult vahele.

TALVIK
Õnneks on sõda lõppenud. Ma olin
Pärnus ja kuulsin, et vist peab
tulema õnne soovima. Kuigi mind
polnud kutsutud.

BARBARUS
Aitäh, Heiti, aitäh, sõbrad on
alati oodatud, ma ju röövisin
Pärnult auhinna!

Barbarus võtab Hildalt veini, punase Bordeaux' pudeli ja
kavatseb Talvikule valada, too lipsab aga klaasiga eest ja
valab endale valget veini.

TALVIK
Suvi ju!

Barbarus on üsna totrasse asendisse jäänud, pudel õhus.

TALVIK (CONT'D)
Ma kujutan ette, see võis üsna
korralik lahing olla, mis seal
linnapea kabinetis toimus, aga
Pärnu jääb teile vist ilmselgelt
alla.

Talvik lööb oma klaasi rõõmsalt vastu Barbaruse oma. Aurora
toksib igaks juhuks vaikselt klaverit, siis hakkab mängima.
Talvik tõstab klaasi.

TALVIK (CONT'D)
Minu isa suure sõbra võidu
terviseks!

Barbarus neelab torked alla, lööb Talvikuga klaasid kokku ja
joob. Vein jahutab, Barbarus saab hea tuju tagasi.

BARBARUS
(Talvikule)
Telefoni ikka nägite?

TALVIK
(kõhatab ükskõikselt)
Ja-jaa, kõigil Tallinna snoobidel
on sellised, mulle nad eriti ei
meeldi. Kui ma saan inimesega otse
rääkida, milleks mulle telefon?

(MORE)

TALVIK (CONT'D)

Mulle meeldib inimesele silma vaadata.

BARBARUS

Ah nii...

SEMPER

Minu partei mees!

TALVIK

Mina ei ole ühegi partei mees!

Talvik on päris uhkelt purjus. Ta on kogu ülejäanud seltskonnale sõja kuulutanud, galantselt! Siutsule Talvik meeldib.

SIUTS

Näed, kallis, terve Tallinn on telefone täis!

BARBARUS

Terve Tallinn võib olla, aga parem olla Pärnus esimene, kui Tallinnas üks paljudest ehk mittekeegi. Ma ei mõelnud teid, Heiti!

Barbarus naerab suure häälega. Siuts üritab õhku mahendada, ta tuleb meeste vahele, šampanjaklaas käes.

SIUTS

Poisu, armas Poisu, andestage ometi teineteisele. Heiti, mis veini teile?

Talvik sirutab klaasi pikalt välja. Barbarus sirutab oma pudeli Siutsu ja Talviku vahele.

TALVIK

Valget palun!

BARBARUS

Või punast, Chateau Bracieux?

Talvik ei tee Barbarusest väljagi, ta võtab Siutsult valge veini pudeli ja valab oma klaasi ääreni täis.

TALVIK

Kui võimalik, siis ma paluksin siiski Chablis'd.

Barbarus peaaegu et karjatab, ise ka ei tea miks.

BARBARUS

See on ju valge!

SIUTS

Talle lihtsalt meeldib valge, muud
ei midagi.

Talvik kummutab pool klaasi kurku, aga vist ei kõigu veel.

TALVIK

Just!

Semper tuleb sõpra päästma.

SEMPER

Barbarossa, vala mulle ka punast!

Barbarus pistab kõva häälega naerma. Ta valab Semperile
punast.

BARBARUS

Nii et meie kahekesi sinuga oleme
punased või mis?

Õnneks näeb Siuts läbi akna kedagi tulemas, ta hakkab Hildat
taga hüüdma.

SIUTS

Hilda, Hilda!

HILDA

Jah proua?!

SIUTS

Parekid tulevad!

39

INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. SUVI. PÄEV

39

Hilda jookseb kõigest väest ukse poole, aga ikkagi jääb
hiljaks. Parekid astuvad juba uksest sisse. Hilda tervitab
õnnetult, Barbarus on Parekitele ukse juurde vastu tulnud.
Tal on pudel röömsalt käes.

BARBARUS

Härra Parek, no teid on tore näha.
Kui ma näen mundrit, tuleb igasugu
mälestusi silme ette.

Barbarus imiteerib laskmist.

KAPTEN PAREK

Palju õnne, Johannes!

Kapten Parek surub mehiselt Barbaruse kätt. Semper tuleb
seltskonda. Nad liiguvad toa poole.

SEMPER

Kumba te mõtlete, härra Parek, mind
või Barbarust? Meil on siin kõik
Johannesed.

Aurora hüüab vahele, ei saagi aru, kummale, aga kallistab
hoopis Siutsu.

AURORA

Ikka sind, kallis!

KAPTEN PAREK

Ma kuulsin, et auhindamisel oli
väike pahandus ka?

BARBARUS

Ikka suur pahandus, milleks meile
väike pahandus?

SIUTS

Väikseid ei pandaks ju tähele!

Pahanduselugu teeb kõigil tuju heaks.

SIUTS (CONT'D)

Midagi ometi toimub siin Pärnus, me
tülitseme, me elame!

ELSBET PAREK

Lööme ometi kokku!

Nad löövad klaasid kokku, need kipuvad tühjaks jääma.

BARBARUS

Hilda?

Hilda on parajasti jännis šampanja avamisega, ei saa kuidagi
korki lahti.

HILDA

Ei taha avaneda...

BARBARUS

Anna siia!

Barbarus avab hetkega šampanja, suunab selle nagu kahuri ette
ja laseb sealt rõõmuga pursata.

BARBARUS (CONT'D)

Nii kallist vahtu polegi Pärnus
nähtud!

Siuts plaksutab rõõmsalt käsi kokku.

SIUTS

Nagu sõda, nagu sõda!

See teeb kõigile hirmsasti nalja. Barbarus valab hooletult šampanjat, kõik sirutavad klaasid ette. Pudel on juba tühi.

BARBARUS

Hilda?

SIUTS

Hilda?

Hilda on juba järgmise pudeliga hädas, ka see ei taha avaneda. Barbarus võtab pudeli enda kätte ja näitab ette, kuidas.

BARBARUS

Näed, Hilda, sa võtad pudeli ja lihtsalt keerad kuus korda nii... vasakule! Mõistad?

Hilda üritab kõigest väest õppida.

BARBARUS (CONT'D)

Kus sa elanud oled?

Hilda tunneb end ilmselgelt süüdi. Barbarus annab pudeli Hildale üle.

TALVIK

Mitte paremale?!

BARBARUS

Seekord siiski vasakule! Noorus nooruseks, aga on ka igavesi asju, nagu šampanja ja selle kork! Valmis olla... Pauk!

Kork lendab lakke, naised kiljatavad, vahtu purskab. Barbarus valab lahkelt kõigile šampanjat.

40 I/E. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. SUVI. ÖÖ 40

Valgus keeratakse õhtuks, muusika, šampanja, naer, kõik nagu Barbaruse peol olema peab, hämarus muudab kõik salapärasemaks. Väljast vaadates näib maja eriti mõnus, hämarad tuled aknas, hääled ja muusika.

41 INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. KÖÖK. SUVI. ÖÖ 41

Hilda peseb köögis nõusid, käib toas vaatamas, et kõigil kõike oleks.

Kapten Parek näitab Barbarusele püstolit.

KAPTEN PAREK

Walther, igati kaasaegne Saksa
relv.

BARBARUS

Ükstapuha kust otsast ei vaata,
sellega kohtumine ei tööta head.

KAPTEN PAREK

Oleneb, kust otsast vaadata.

Kapten Parek on asjalik, paneb püstoli tagasi kabuuri.

Semper uurib salaja telefoni, võtab toru hargilt, kuulatab,
pane tagasi. Siis võtab uuesti toru.

Talvik tantsib kahe naisega, Siutsu ja Elsbetiga. Ta on
naised "oma tiiva" alla võtnud, Talvikul on lahtine pudel
šampanjat käes, kui vaja, valab naistele juurde. Nad kõik on
end pisut unustanud.

TALVIK

Kolige, ära! Kolige ära, kui üldse
olla, siis pigem Tallinnas kui
Pärnus. Minu isa oli Pärnust, ma
ise olen, mu isa on Barbaruse
sõber, ma ei tea, kas ma pean selle
üle kurvastama või rõõmustama, aga
mina läksin, minge, ärge kõhelge,
te lämbute siin.

ELSBET PAREK

Kumb siis meist?

TALVIK

Mõlemad muidugi!
(luksub)
Pardon!

SIUTS

Te teete nalja, Heiti!

TALVIK

Mitte sugugi! Kolige enne, kui on
hilja. Muidu jääte siia oma
telefonikõnet ootama. Seda ei tule!

Siuts puhkeb ootamatult nutma. Mitte häälega, lihtsalt
pisarad purskavad järsku silmist. Ta üritab neid ära pühkida.

TALVIK (CONT'D)
Appike, ma ei tahtnud teid solvata!

Siuts kallistab Elsbeti.

ELSBET PAREK
Siutsuke, kullake...

SIUTS
(nuuksub)
Ega ma sellepärast...

ELSBET PAREK
Millepärast siis?

Siuts nutab ja naerab korruga. Pühib pisarad ära.

SIUTS
Ma ei tea, kõik on hästi...

Talvik avab uue pudeli, vahtu lendab. Järsku on tantsijate juures Barbarus, Pareki püstol käes, sihib sellega Talvikut.

BARBARUS
Andke alla!

Muusika jääb vait. Talvik tuigub veidi, aga ei karda üldse. Naised ei saa millestki aru.

TALVIK
Pigem laske kohe, ma niikuinii ei anna alla...

Siuts on purjus ja vapper.

SIUTS
Ei tohi Heitile liiga teha!

Siuts üritab Barbaruselt relva ära võtta, aga see ei õnnestu. Siis seisavad Siuts ja Elsbet Heiti ja relva vahele, kaitsevad teda kehaga. Kapten Parek jõuab väga õigel hetkel kohale, võtab Barbaruselt relva ära.

KAPTEN PAREK
Naljad võivad lõppeda igat moodi...

BARBARUS
Hea küll, ma ju tahtsin Heitile hoopis oma raamatu kinkida.

Raamat on tal justkui imeväel valmis. Ta ulatab Talvikule raamatu. Õige veidi kõikuv Talvik lehitseb raamatut, loeb valju häälega pühendust.

TALVIK
Aatekaaslasele Heiti Talvikule.

Talvik annab raamatu Barbarusele tagasi.

TALVIK (CONT'D)
Ma ei saa seda vastu võtta!

BARBARUS
Teie ei saa raamatut vastu võtta?

Ta võtab Talviku käest raamatu ja tõmbab pühendusest maha "aatekaaslase".

BARBARUS (CONT'D)
Ma tõmbasin aatekaaslase maha. Kas nüüd sobib?

Barbaruse häälest ega näost ei ole võimalik aru saada, et ta tahaks tegelikult Talviku tappa. Talvik võtab raamatu, loeb pühenduse üle.

TALVIK
Sobib.

Ta paneb raamatu taskusse, keerab Barbarusele selja ja jätkab naistele šampanja valamist. Nagu poleks midagi juhtunud. Midagi ei olegi ju juhtunud?

TALVIK (CONT'D)
Näete, seekord jäin ellu!

43

INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. SUVI. ÖÖ

43

Siuts tormab kuhugi ja tuleb tagasi fotoaparaadiga. Ta võtab osavalt koha sisse Talviku kõrval, Elsbet lipsab noormehe teisele käele. Nad on valmis!

SIUTS
Hilda... Hilda! Ole hea, palun tee meist pilti! Hei, palun kõik pildi peale, daamid ja härrad!

Kogunemine võtab veidi aega, kuna see on üsna ootamatu. Hilda on endast täiesti väljas. Ta räägib vist esimest korda elus vastu. Ta peaaegu et karjatab.

HILDA
Aga proua! Ma ju ei oska.

Siuts muidugi ei pane seda juttu tähele, suskab aparadi Hildale. Hilda hoiab seda küll käes, aga ta tõepoolest ei oska! Käed värisevad!

SIUTS

Oskad küll, vajutad lihtsalt nupule
ja kõik, kaua võib?! Hilda!

BARBARUS

Ta ei saa hakkama, Siuts, ta õppis
vaevu korgitõmbamise ära!

Barbaruse jutt tekitab naerupahvaku. Hilda seisab rikaste ja
ilusate rivi ees nagu mahalaskmisel ja peaaegu väriseb. Siuts
jookseb Hilda juurde, teeb puust ette.

SIUTS

Näed, vajutad siia nupule, saad
aru, mida sa ei oska?! Sellega saab
iga teenija hakkama!

Hilda noogutab aralt, aga väriseb endiselt.

HILDA

Jah, proua...

Hilda teeb pilti. Esimese vusserdab ära, teise klõpsuga saab
hakkama. Barbarus seisab rivi ette, aplodeerib.

BARBARUS

Tubli, Hilda! Näete, lihtne
inimene, aga pildistab!

Hildale korraldatakse soe aplaus. Hilda tahaks maa alla
vajuda. Piinlik on. Samal hetkel kostub laevasireen. See on
teistmoodi, justkui kusagilt mujalt. Kõik tarduvad.

BARBARUS (CONT'D)

Laev?

Kõik vaatavad sireeni poole. See on kauge ja kuidagi
halbaennustav.

BARBARUS (CONT'D)

Kapten Parek, on teil aimu, mis
laevaga võiks tegemist olla?

KAPTEN PAREK

Mitte kõige vähimatki.

Naised hakkavad omavahel sosistama, isegi Talvik saab pisut
kainemaks, see kõik on ootamatu. Keset pidu!

AURORA

Appikene, mis siis nüüd saab?

Talvik ajab end püsti.

TALVIK

Laev noh, lähme uurime.

SEMPER

Võib-olla oleks enne targem maad kuulata, mis või kes, öö on kah jahe...

BARBARUS

Öö on öö! Asm, šampanja pole veel otsas, lähme muidugi vaatama! Kapten Parek on meiega, ja kapten Talviku poeg, ning doktor Barbarus. Kui on haavatuid, võin aidata! Tasu seekord ei võeta!

44 INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. SUVI. ÖÖ

44

Seltskond haarab laualt pudeleid ja läheb. Hilda jääb üksi tupp. Ta on ikka veel erutatud, süda puperdab. Tegelikult on noorhärä Talvik veel uksel jokatamas, ei saa aru, kus kõik on läinud. Siis kaob tema ka. Hilda hakkab kibekiiresti koristama. Tal on tööd hommikuni, aga ta muudkui koristab ja laud saab puhtaks. Siis Hilda istub. Mõtleb elu üle. Räägib iseendaga.

HILDA

Ma nii koledasti kartsin, kui proua käskis pildistada. Mõelda, mina, lihtne inimene...

45 EKST. PÄRNU TÄNAVAD. SUVI. ÖÖ

45

Talvik ja Siuts on jäänud kahekesi teiste sappa jalutama. See on romantiline jalutuskäik, siin seal on üksikud tuled, taevas on hämar, äike vist hakkab juba tõusma. Mõnda ega lähavad vaikides, Siuts ainult vaatab Talvikut, Talvik tuigerdab. Siis julgeb Siuts küsida.

SIUTS

Lugege midagi, Heiti! Mingigi luuletus!

TALVIK

Ma olen täna tõesti kuidagi... ebaluuleline.

Siuts peaaegu sikutab Talvikut

SIUTS

Lugege ometi, Heiti, lugege!

Talvik annab alla, võtab Barbaruse raamatu, lehitseb ja kavatseb juba lugeda.

SIUTS (CONT'D)
Mitte siit ometi, lugege ikka
midagi enda oma!

Esimest korda hakkab Talvik kõhklema.

TALVIK
Kuidagi imelik oleks...?

SIUTS
Ei ole imelik!

TALVIK
Olete kindel?

Siuts on end vist väga unustanud, ta on Talvikule nii lähedal, sosistab kõrva.

SIUTS
Ma palun!!!

Siuts vaatab Talvikule silma. Talvik üritab kainemaks saada.

Talvik joob oma klaasi tühjaks ja loeb.

TALVIK
Su liikmed lõhnavad kui noored
valged kased. Mis oma ladvastiku
peitnud uduloori. Ning oma
sädelevaid õlgu, rindu noori, sa
läbi värisevi lehi paista lased.

Ja vaade selge sul kui kaljust
karglev läte. Mis ripsmeist
vuliseb, kui pehmest lepavõsast,
sääl joomas käisin ma kui lõo, kes
eksind pesast. Uus elu voolas sääl
mul üle päa ja käte.

Siuts puhkeb ootamatult nutma. Mitte häälega, lihtsalt pisarad purskavad järsku silmist. Ta üritab neid ära pühkida.

TALVIK (CONT'D)
Appike, ma ei tahtnud teid solvata!

SIUTS
(nuuksub)
Ega ma sellepärast ..

TALVIK
Mille pärast siis?

Siuts nutab ja naerab korruga. Pühib pisarad ära.

SIUTS
Kõik on hästi...

Eestpoolt kostab Barbaruse häääl.

BARBARUS
Siuts! Me lähme kohe rünnakule,
relvad on juba laetud! Siuts...

Siuts seisab Talviku vastas, kõhkleb õnnelikult. Pimedusest kostab šampanjapudelite pauke.

SIUTS
Näete! Mind ikkagi vajatakse!

Siuts läheb Barbaruse hääle suunas ära, alguses käib, siis käib kiiremini, siis hakkab jooksuma. Talvik ei saa aru, või taha aru saada.

46 EKST. PÄRNU SADAM. SUVI. PÄEV

46

Päev pärast suurt pidu jalutavad Siuts ja Barbarus Pärnu sadamas, uitavad pärast tennisemängu, spordiriided seljas, reketid käes. Siutsu tuju pole suurem asi. Barbarus parem ei küsi, miks. Kail on hiiglasuur laev "Oratova". Barbarus ja Siuts seisavad laeva ees. Nagu sipelgad, reketid käes.

SIUTS
Sakslased.

BARBARUS
Alles nad saabusid ja juba minek!
Hitler kutsus koju. Kõik Pärnu
sakslased! Ometi! Tuhat aastat on
läinud nagu nipsti!

Justkui vastuseks laseb laev sireeni ja hakkab liikuma.

SIUTS
(ohkab)
Ongi läinud.

Barbarus võtab ümber Siutsu kinni.

BARBARUS
Ära muretse, Asm tuleb varsti
tagasi.

Barbarus võtab maast kivi ja virutab laevale järele, see kõmiseb.

SIUTS
Sa lähed liiale, lõpeta!

Saksa madrused tulevad tekile ja vaatavad imestunult Barbarust. Siuts tirib Barbaruse jõuga ära. Barbarus kohendab oma pükse.

BARBARUS
Sakslased?! Las vahivad, neil pole aimugi palju ma nende eest maksin.

SIUTS
Lähme koju, ma ei taha siin enam olla!

BARBARUS
Mis juhtus, Siutsukene?!

Barbarus on sõiduvees, parimas tujus.

SIUTS
(sisistab)
Lõpeta see säutsutamine!

47 INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. SUVI. PÄEV

47

Siuts tuleb välisuksest sisse, Barbarus tema järel.

SIUTS
Hilda!

Hilda jookseb kohale, võtab proua kübara. Siuts läheb joonelt edasi elutuppa ja viskab sohvale pikali. Ta on surmtüdinud, kõigest! Hilda seisab Siutsu kõrval, ootab mingitki käsku, siis küsib ettevaatlikult.

HILDA
Võib-olla teed prouale?

Siuts ei pane küsimust tähelegi, aga Hilda ootab. Hilda proovib uuesti. Ferdinand imbub sisse, liputab saba, aga kaob kohe, kui Siutsu häält kuuleb.

HILDA (CONT'D)
Võib-olla...

Siust nähvab väge inetult.

SIUTS
Võib-olla mis?!

Barbarus tuleb Hildale appi.

BARBARUS

Siuts, kas sa teed tahad?

Siuts karjub Barbaruse peale.

SIUTS

Ma ei tea ise ka, mis ma tahan!
Saad aru?!

Barbarus saadab Hilda vaikselt ära.

BARBARUS

Aitäh, Hilda!

Pikk vaikus. Väga pikk. Barbarus istub Siutsu kõrvale, kallistab.

BARBARUS (CONT'D)

Siutsul ei ole täna tuju?

Siutsul on pisarad silmis.

SIUTS

Ei ole jah! Kes ma olen selline?
Vana naine!

BARBARUS

Mis vana?!

Siuts hüppab sohvalt püsti ja röögib nagu segane.

SIUTS

Ma olen nelikümmend. Lapsi ei ole!
Sõpru ei ole! Ainult padjad ja ...

Siuts võtab sohvalt padjad, loobib need mööda tuba laiali ja hakkab vihaga ulguma. Nagu kiuste kostub kaugusest Saksa laeva viimane vile. Siuts istub tagasi sohvale. Barbarus korjab padjad kokku, klopib mööda põlve puhtaks ja istub ettevaatlikult Siutsu jalge ette maha, padjad süles. Siuts nuksub, pühib pisaraid.

SIUTS (CONT'D)

Ja nüüd oleme sakslastest ka ilma!

Siutsu ennast ajavad ta sõnad ka naerma, ta hakkab vaikselt turtsuma.

BARBARUS

Kuradi sakslased!

Barbarus itsitab kaasa.

SIUTS

Mis sina naerad?! Kus mu tee on?

Siuts võtab Barbaruselt ühe padja ja lööb teda, nüüd juba armastusega.

SIUTS JA BARBARUS

Hilda!

Hilda jookseb ehmunult kohale. Peremees ja proua naeravad, pisarad silmis, ei suuda rääkida.

BARBARUS

(kõõksub)

Mine-mine, Hilda, me tegime nalja!

48

INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. SUVI. PÄEV

48

Hilda hakkabki ära minema, kui heliseb telefon. Kõik kolm kuulevad, ei usu oma kõrvu. Hilda jookseb telefoni juurde ja toob selle Barbarusele. Siuts ja Barbarus vaatavad telefonile otsa, aga toru ei võta. Telefon muudkui heliseb.

HILDA

(hiirvaikselt)

Härra, teile on ometi telefon!

BARBARUS

Pole võimalik!

SIUTS

Pärnus?

Siuts lihtsalt ei usu!

BARBARUS

Hea küll...

Lõpuks võtab Barbarus toru, raske südamega.

BARBARUS (CONT'D)

Halloo! Siin kõnetraat number 162, doktor Johannes Vares Barbarus...

Barbarus läheb telefoniga kaugemale ja räägib midagi vene keeles. Hilda ega Siuts ei saa vene keelest midagi aru, aga kuulavad ärevalt. Siis tuleb Barbarus tagasi, tähtsalt, justkui oleks teda ülendatud. Ta paneb toru ära.

BARBARUS (CONT'D)

Venelased.

HILDA
Kas me põgeneme?!

BARBARUS
Mitte mingil juhul!

49 EKST. KREEKA. KOSI RAND. 1937. PÄEV

49

Ideaalpilt! Ergav päike ja helesinine meri, suurte laiskade vahuste lainetega ning kaljud. Lamamistoolides otse rannal on kaks mustade päikseprillidega meest, õlgkübarad peas, ühel sigar suus. Üks mõnulejatest on Barbarus, teine TASSi korrespondent, kõhnuke Pjotr Izmostjev (40). Meestel on päikesevarjude kõrval lauakesed jookidega. Puhkus Kreekas! Izmostjev puhub taevasse valge sigarisuitsu joa, see seguneb pilvedega. Nende vestlus käib vene keeles.

IZMOSTJEV
Mis te arvate sellest, Barbarus?

Barbarus vaatab suitsupilve, aga kõhkleb.

BARBARUS
Aga miks mina? See on nii ebaharilik pakkumine...

Barbarus kõhkleb väga.

IZMOSTJEV
Te olete tunnustatud arst, tunnustatud kirjanik.

Izmostjev on väga asjalik ja rahulik, professionaal,

BARBARUS (CONT'D)
Ma ei ole tunnustatud, kirjanikuna ei ole, kõik oma tööd olen ma avaldanud oma kulu ja kirjadega. Ma olen tavaline Pärnu arst! Arst olen ma muidugi hea tööpoolest.

IZMOSTJEV
Te vist ei aimagi, et teil on austajaid.

BARBARUS
Kus?

IZMOSTJEV
Venemaal!

Barbarus ei usu tükk aega oma kõrvu.

BARBARUS

Ärge ajage mind naerma, härra
Izmestjev!

IZMESTJEV

Te ei aimagi, kui lähedased võivad
inimesed olla, ise sellest
teadmata!

BARBARUS

Viimasel ajal muust ei mõtlegi kui
poliitikast, aga peaksin mõtlema
kunstist!

IZMESTJEV

Ka selle vastu ei ole meil midagi.
Kui järele mõelda, siis kirjandus
ja poliitika ei olegi üksteisest
nii kaugel. Paljud kirjanikud on
läinud hiljem poliitikasse.

BARBARUS

Jah, aga minuga seda ei juhtu!

Izmestjev võtab korraks isegi prillid eest, sügab näpuga
nina.

IZMESTJEV

See kõik on nii inimlik! Keegi ei
sunnid teid midagi tegema, mida te
ei taha. Teil on vaba valik, härra
Barbarus. Otsustate ainult teie
ise.

Barbarus ei tahaks üldse midagi otsustada. See ajab närvi!
Siuts lehvitab talle merest.

BARBARUS

Loomulikult huvitab mind, kuidas
asjad käivad Eestis ja Euroopas,
selle vastu ma ei vaidlegi! Aga
minust ei saa poliitikut! Minu relv
on luule!

Barbarus lehvitab Siutsule vastu, kaugelt ei aimagi, et see
ei ole lihtsalt jutuajamine, härrad lihtsalt puhkavad.

IZMESTJEV

See on teie vaba valik! Relvi saab
alati vahetada.

BARBARUS

Peaasi, et endale jalga ei
tulista... teate, ma ei ole sellele
mõelnud!

IZMESTJEV

Siis mõelge! Mõtlemine ei tee
kellelegi paha!

BARBARUS

Te olete ju kõigest ajakirjanik,
härra Izmostjev? TASSi
korrespondent Moskvast?

Seda küsimust pole Izmostjevi stsenaariumis kirjas, ta peab
mõtleva, mida öelda.

50

EKST. KREEKA. KOSI RAND. PÄEV

50

Siuts päästab Izmostjevi kimbatuses, ta ilmub merest,
tilgub veest, päikseprillid ees.

BARBARUS

Härra Izmostjev usub, et mul olevat
Moskvas sõpru?

Barbarus paneb igaks juhuks käe Siutsu puusale, nii on
kindlam tunne. Siuts lubab Barbarusel end põsele suudelda.

BARBARUS (CONT'D)

Tuleb välja, et mind tõlgitakse
Venemaal!? Mind lausa teatakse
Venemaal!

Siuts kallistab Barbarust, et too liiga hoogu ei läheks.

SIUTS

Oh sind Homerost!

IZMESTJEV

Tiraaž on sada tuhat!

BARBARUS

Sada tuhat?

Izmostjev noogutab.

BARBARUS (CONT'D)

See on võimatu, Eestis on mul
kolmsada...

SIUTS

Veidi üle saja kullake, see
jagatakse sõpradele, tulu me
sellest küll ei saa!

Izmestjev tungib, kokteil ees ja sigar suus, edasi.

IZMESTJEV

Ja sada tuhat on alles algus!

BARBARUS

Kuuled, Siuts, sada tuhat on alles
algus?

Barbarus ei ole õnnelik. Siuts ka väga kaasa ei lähe, istub
oma lamamistooli.

SIUTS

Hea oleks lõppu ka teada, et hiljem
ei oleks üllatusi.

BARBARUS

Jutt on ainult kirjandusest, mitte
poliitikast.

(paus))

Esialgu. Minu koostada oleks Eesti
luule antoloogia, aga loomulikult
olen mina ka seal sees.

SIUTS

Ennast ei sobi ju valida.

BARBARUS

Minu on venelased ise juba ära
valinud! Ise ma poleks seda muidugi
teinud! Aga neile tundub, et ma
olen seda väärt. Kas sina mõistad,
Siuts?

IZMESTJEV

Just nii, proua Barbarus, teil on
väärt mees.

Siuts saab vägagi hästi aru, mis toimub.

SIUTS

Ja kes siis veel on selles
kogumikus?

BARBARUS

Asm ja Tuglas kindlasti! Mida halba
saaks seal juhtuda? Härra Izmestjev
arvab, et järsku me ise koliksime
Tallinnasse?

SIUTS

Kas sa Asmi ja Tuglase käest küsisid?

BARBARUS

Millal?

SIUTS

Mis seos on ühel venekeelsel luulekogul meie kolimisega Tallinna?

Barbarus on järsku jännis ja kidakeelne, laiutab käsi.

BARBARUS

Juhuks kui... noh!

SIUTS

Juhuks kui noh?!

Barbarus vaatab lihtsalt Siutsule otsa, ei ütle. Siuts ei ootagi Barbaruselt vastust. Naudib Barbaruse kimbatust. Siis kummardub ta kõrva juurde ja sosistab.

SIUTS (CONT'D)

Ma olen kõigega nõus, kui saab Tallinna!

Barbarus ei usu oma kõrvu.

Siuts tõuseb ja neeldub merre nagu jumalanna. Lehvitab vandenõulastele lainetest. Izmostjev on pisut närviline ja murelik.

IZMESTJEV

Milline on siis teie naise otsus?

Barbarus tõuseb, ringutab biitsepseid, teeb hirmuga sooja ja vastab nagu võitja.

BARBARUS

Ega Siuts minuga ei vaidlegi, lihtsalt arutleb, me oleme nõus! Ma hüppan rõõmuga vette tundmatus kohas!

Barbarus kargab vette, sipleb mõnda aega vee all, siis tõuseb puristades pinnale.

BARBARUS

Tulge vette, härra Izmestjev, te ei usu, kui hea on!

Izmestjev järgneb Barbarusele mitte väga suure rõõmuga. Sulistab, sigar suus, nagu periskoop. Seda ta märjaks ei raatsi teha.

BARBARUS (CONT'D)

Ja kuidas nüüd edasi?

IZMESTJEV

Ma helistan teile, kui õige aeg käes on.

BARBARUS

See oleks juba teist korda!

IZMESTJEV

Teist korda?!

BARBARUS

Et keegi mulle helistaks! Heitke see sigar merre, härra Izmestjev, teeme parem võidu!

Izmestjev ei taha eriti tuld võtta, sigar on vaevalt poole peal.

IZMESTJEV

Te olete kõva ujuja?

BARBARUS

Mitte eriti, aga igav on niisama supelda, kui juba ujuda, siis võidu peale. Mul on selle suhtes sant iseloom.

Izmestjev ei leia merelt head sihtmärki võiduujumiseks.

IZMESTJEV

Kuhu?

BARBARUS

Paneme Türki välja!

Siuts on kogemata kuulnud viimaseid Barbaruse sõnu, ta ei saa millestki aru, aga kukub igaks juhuks pahandama.

SIUTS

Ei uju nii kaugele, poisid!

Barbarus kukub täie häälega naerma ja ujub hooga Türgi poole. Izmestjev supleb kohapeal, sigar suus, seda ta ei raatsi kuidagi ära visata.

52

E/I RONG VENEMAALE. TALV. 1941. ÖÖ

52

Öine rong kihutab läbi Venemaa metsade. Vagunis sees pole esialgu midagi näha, hämar on. On kuulda ainult rataste kolksumist rööbastel ja vagunite lõginat. Siis kostub Siutsu loppis häääl.

SIUTS

Hilda... Hilda, kas sa kuuled mind?

Hilda süütab petrooleumilambi ja läheb pimedas vagunis Siutsu hääle suunas. Vaguni nurgas põõnab julgeolekuleitnant Sergejev. Ta on ennast sinelisse mässinud, nagaan ripub vöö küljes. Sergejevil on vuntsid nagu Budjonnõil, see ei tähenda head.

SIUTS (CONT'D)

Kas Sergejev on ikka veel siin?

HILDA

(sosistab)

Ei lähe sammugi kaugemale.

SIUTS

Ma võin rongi pealt maha ka hüpata.

Hilda hädaldab võimalikult vaikselt.

HILDA

Mis te nüüd, proua...

Siuts sulgeb Hildal käega suu.

SIUTS

Ära huilga, venelane ärkab üles!
Istu vaikselt! Palun!

Hilda istub Siutsu kõrvale, vaikselt.

HILDA

Tahaks ainult teada, kuhu me sõidame.

SIUTS

Nad ütlevad, et sõja eest ära,
Musta mere äärde. Valetavad!
Tegelikult nad tapavad mu ära.

Hilda ei taha seda isegi ette kujutada.

HILDA
Jumal küll!

Sergejev niheleb. Siuts paneb käe uuesti Hilda suu ette.

SIUTS
Rahune! Ei karju! Kuuled?!

Siuts tunneb, kuidas Hilda väriseb.

HILDA
Jah proua, ei karju ...

SIUTS
Nad tapavad minu ära, mõistad?! Aga sellest pole midagi.

Hildal tulevad pisarad silmi, aga ta ei karju enam.

HILDA
Kuidas sellest siis ei ole midagi?

SIUTS
Sest mul ei ole enam mõtet.

Hilda tahaks veel midagi öelda, aga Siuts sulgeb ta suu. Sergejev on ärganud.

SIUTS (CONT'D)
Kuss!

53 I/E. RONG VENEMAALE. ÖÖ

53

Sergejev näeb unes mingit jama, haarab käega kabuurist ja ajab siis silmad pärani. Kõik ongi sama hirmus kui unes. Sergejev kobab pikalt taskutes, ei leia, siis tõuseb, toetub vaguni seinale, vagun kõigub koledasti. Sergejev vannub enda ette, tuleb naiste juurde.

SERGEJEV
(vene k)
Vabandust, perenaine, ma tulin küsima, kas teil tuld on?

Siuts annab Sergejevile tikud. Sergejev paneb tobi põlema, kustutab tiku ära, puhub sügava mahvi õhku.

SERGEJEV (CONT'D)
Varsti on meri, päike, hea!

SIUTS
(noogutab)
Hea...

Sergejev ei taha kuhugi minna, seisab seal, kus ta oli ja suitsetab.

SIUTS (CONT'D)

Ma tahaks nüüd magada, Sergejev!

Sergejev lööb kannad kokku.

SERGEJEV

Vabandage, perenaine!

Sergejev läheb oma kohale. Hilda hakkab vaikselt nutma.

HILDA

See kõik on nii õudne, et ma ei usugi, et see on päriselt...

SIUTS

Maga, Hilda, maga! Ära mõtle niipalju!

Siuts sulgeb silmad, pimedus, ta ei saa ise ka enam millestki aru. Pimedusest ilmub tema ette Barbarus, nagu kummitus.

BARBARUS

Värvukene. västrikene, ära ootes halliks mine. Saadan täna teise linna. Lendu Zero haljal tiibel, tõmban põuest Siutsul pinnu, kui ta teab, et elan siin veel. Ungarlaste linnas kuuman, ent ma ei muutu oman tuuman, endiselt jään ikka selleks, vaeste kannataij velleks, Siutsukene, maimukene...

Siuts ei kannata rohkem välja hüppab püsti, haarab Barbarusel käest.

SIUTS

Sa ju lubasid!

54 INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. SUVI. 1930NDATE LÕPP. PÄEV 54

Õnneks on nad siiski tagasi oma majas Pärnus. Siin on kõik pehme. Või õdus? Või siin on lihtsalt nende kodu, Siuts on diivanile uinuma jäänud. Barbarus seisab ta ees.

BARBARUS

Siutsukene, appikene, mis lahti on?! Sa värised!

Barbarus võtab Siutsult ümbert kinni ja hoiab niikaua, kui värin kaob.

SIUTS

Sa ju lubasid, Poisu, sa ju
lubasid!

Barbarus hoiab Siutsust nii kõvasti kinni, et Siuts usuks, et ta on olemas.

BARBARUS

Mida ma lubasin? Värvukene? Ma
lähen kohe ostan!

Siuts ei saa naljast aru, millestki ei saa aru.

SIUTS

Mäletad, ma ütlesin, ma nägin und.
Enne, kui see laev tuli, mäletad?
Nii õudne uni oli jälle. Ma nägin
kotkast, kes püüdis hiiglaslikku
palki tõsta, haaras mitu korda, aga
ei suutnud lendu tõusta.

Barbarus vaatab Siutsule otsa, aga ei näe Siutsu, näeb Siutsu und ja valetab kohe.

BARBARUS

Midagi ei tähenda! Siutsuratas, ma
teen sulle hiina teed parem.

SIUTS

Mida see tähendab?

Barbaruse vastused on otsas.

BARBARUS

Ma ei tea! Ega kõik unenäod ei pea
halba tähendama. Mida ma sulle
lubasin?

SIUTS

Sa lubasid et me ei lahku
teineteisest.
(sõnakaupa)
Et me ei lahku teine teisest.

Pois toob Siutsule hiina teed, segab seda hoides tassi Siutsu ees.

BARBARUS

Tõesti? Ma ei mäletagi!

Barbarus hakkab naerma, paneb tee lauale, kallistab Siutsu kõvasti.

BARBARUS (CONT'D)
 Loomulikult ma ei lahku su juurest,
 millest sa räägid?

Telefonihelin. Vaikus. Mõlemad jäävad kuulama.

SIUTS
 Heliseski.

BARBARUS
 (küsib ei tea kellelt)
 Kui ma ei võtaks...?

SIUTS
 Siis me ei saa kunagi teada, kes
 helistas.

BARBARUS
 Võibolla ongi nii parem.

SIUTS
 See oli kõigest unenägu!

BARBARUS
 Kõigest unenägu.

Barbarus ohkab ja võtab toru.

BARBARUS (CONT'D)
 Siin kõnetraat nr 162, doktor
 Johannes Vares Barbarus kuuleb.

Barbarus kuulab tükk aega, siis paneb toru ära, tuleb istub
 Siutsu kõrvale, aga mõtleb millelegi muule. See on ju
 ilmselge!

SIUTS
 Kes siis?

BARBARUS
 Üks patsient.

SIUTS
 Venemaalt?

Samal hetkel astub sisse Hilda.

HILDA
 Härra, teid tahetakse näha.

Kohe Hilda kannul ilmub uksele TASSi korrespondent Izmetstjev, mees, kellega Barbarus tahtis võidu Türki ujuda. Izmetstjev astub edasi, ta on härrasmees, nõksutab pea alla, tervitab Siutsu.

IZMESTJEV

Proua Barbarus!

Siuts saab järsku enesekindluse tagasi, naeratab Izmetstjevile.

SIUTS

Ikka see luulekogumik?

IZMESTJEV

Kahjuks seekord mitte, asi on tõsisem, ma registreeriksin hea meelega teie vastuvõtule, doktor.

Barbarus hakkab närviliselt oma märkmikku lehitsema, Hilda saadab ära, justkui oleks too süüdi.

BARBARUS

Sina mine!

Hilda läheb hea meelega, talle ei meeldi ei telefon ega venelased. Barbarus muudkui sobrab märkmikus, prillid ninal, ei leia vaba vastuvõtuaega.

BARBARUS (CONT'D)

Millal, ma ei tea küll, päev on täis...

IZMESTJEV

Kohe!

BARBARUS

Kohe?

IZMESTJEV

Asi on tõsine.

Barbarus tõstab käed.

BARBARUS

Mul ei ole täna vastuvõtuaegagi!
Näete ise, härra Izmetstjev.

Barbarus sätib oma märkmiku Izmetstjevi nina alla. See on tõepoolest must kribu-krabu valgete laikudeta.

IZMESTJEV
Asi on väga tõsine!

Izmestjev ei kavatsegi loobuda.

SIUTS
(sapiselt)
Sa pead ikka inimese ära kuulama!

BARBARUS
Hea küll, ma kuulan!

IZMESTJEV
See on väga privaatne, naise
juuresolekul on kuidagi piinlik.

Barbarus on täiega hädas, ta ei tahaks...

BARBARUS
Siuts, kallid, mis sul siis nii
väga Pärnu vastu on?

Siuts ei vasta üldse, paneb kingad jala otsa ja lippab õue.
Lehvitab ükselt.

SIUTS
Pea vastu, kallid! Ma lippan
korraks õue!

Barbarusel pole enam põgenemisteid. Ta näitab Izmestjevile
teed arstikabinetti.

BARBARUS
Minu järel, härra Izmestjev.

56 INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. ARSTIKABINET. SUVI. PÄEV 56

Barbarus astub Izmestjevi ees sisse. Izmestjev uurib
kabinetti, Barbarus tõmbab arstikitli selga nagu raudrüü. Ta
on järsku täiesti rahulik, nagu alati, ta on siiski arst.

BARBARUS
Võtke riidest lahti, härra
Izmestjev.

Izmestjev koorib särgi seljast, ega ta väga ilus välja ei
näe. Barbarus uurib Izmestjevilt põhjalikult stetoskoobiga.
Seda kardavad kõik, isegi Izmestjev. Ta on igas mõttes alasti
kistud.

IZMESTJEV
Kas midagi on valesti?

BARBARUS

Ei, aga kannatage veel natuke.

Barbarus kuulab, kulm kortsus, Izmestjevi südant.

BARBARUS (CONT'D)

Südamega pole teil tõepoolest hästi. Millal te seda tundsite?

IZMESTJEV

Juba Tšehhi sündmuste ajal, ja mitte ainult minu süda ei valutanud, vaid ka TEMA! Peremees ei tulnud selle peale, et kõik käib nii kiiresti!

BARBARUS

Aga meil on ikkagi sakslastega seltsimehelik kokkulepe, et...

Ja just nüüd paotab Siuts ust.

SIUTS

Juhtus midagi?

Izmestjev läheb seepeale veidi närvi, paljas ju ka.

BARBARUS

Siutsu eest ei ole mul midagi varjata!

IZMESTJEV

Aga minul on!

Izmestjevil tõepoolest on. Aga doktor Barbarus jätkab seanssi.

BARBARUS

Hingake sisse ja välja!

Siuts lahkub, jätab mehed oma mängu mängima. Izmestjev hingab sügavalt sisse ja välja, Barbarus kuulatab.

BARBARUS (CONT'D)

Tõepoolest, kahin on sees.

IZMESTJEV

See on Poolast. Poola on küll lepingutega kaetud, aga...

BARBARUS

Kui Poola kaob, kaob ka kahin. Ma pole neid lapsest saadik sallinud. Nemad on ju kuningriik!

IZMESTJEV

Peremees kardab, et kui sakslased saavad Euroopaga asjad ühele poole, siis on meie kord, aga meie ei ole veel valmis!

BARBARUS

Mis peremees siis arvas?

IZMESTJEV

Teper nemtsõ nas v rot jebut!

BARBARUS

(sisistab)

Härra Izmostjev, mu naine kuuleb seda kõike pealt, palun!

IZMESTJEV

Hea küll, hea küll. Ma mõtlen, mis mul veel valutab.

Barbarus paneb kummikindaid kätte.

BARBARUS

Kui te juba siia visiidile tulite, härra Izmostjev, siis uurime teid ikka põhjalikult läbi. Üle neljakümnestel meestel on alati probleeme. Te olete ju üle neljakümne, härra Izmostjev?

IZMESTJEV

(turtsatab pahuralt)

Muidugi!

BARBARUS

Ajage siis püksid maha!

Barbarus liigutab pahaendeliselt kummikinnastes sõrmi, nagu virtuoos enne kontserti. Izmostjevile ei jää muud üle, kui sõna kuulata, aga ta kõhkleb.

IZMESTJEV

Ajan püksid maha?

BARBARUS

Kui te häbenete, minge sirmi taha.

Barbarus järgneb Izmostjevile.

BARBARUS (CONT'D)

Palun kummardage...

Izmestjev kummardab, Barbarus surub sõrme mõnuga Izmestjevi pära kusse.

BARBARUS (CONT'D)
Teie eas... kui vana te olitegi,
härä Izmestjev?

Izmestjev ägiseb vastuseks.

IZMESTJEV
Üle viiekümne, aga mitte palju...

BARBARUS
Ikkagi üle viiekümne... kui tihti
urineerite?

IZMESTJEV
Öösel ärkan kaks korda.

BARBARUS
Kaks?!

Barbarus keerab sõrme Izmestjevi pära kusse. Izmestjev kiunatab.

IZMESTJEV
Peremees muretseb, et Soome piir on
liiga Leningradi lähedal, seda
tuleks kohendada. Et Leningradil
oleks rohkem ruumi.

Izmestjevile hakkab protseduur isegi meeldima.

BARBARUS
Ja Eesti?

Barbarus on protseduuri lõpetanud. Aga Izmestjev on end kooku unustanud.

BARBARUS (CONT'D)
Võite end püsti ajada.

Izmestjev ajab end püsti.

IZMESTJEV
Eesti? Ahjaa, sellepärast ma ju
tulingi! Aeg on käes. Teil tuleb
relvi vahetada, härä Barbarus.

Izmestjev topib end riidesse. Barbarus on järsku vihane, viskab kummikindad prügikasti.

BARBARUS

Ei! Ma olen eesti arsti ja eesti
luuletaja, eestlane ihult ja
hingelt, see on minu riik, Eestit
ma ei luba puudutada. Võtke Tšehhi,
Poola ja Prantsusmaa, põletage
kasvõi maatasa. Mina olen eestlane!

57 INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. SUVI. PÄEV

57

Nüüd tuleb Siuts tuppa, ta kuulab niikuinii kõike ukse
tagant.

IZMESTJEV

Sellepärast ma teiega räägingi!
Teil on võimalus Eesti päästa,
härra Barbarus!

Siuts on justkui ära tehtud, haarab kätega ümber Barbaruse.

SIUTS

Sina suudad, Poisu, ma usun
sinusse.

Barbarus raputab end Siutsust lahti.

BARBARUS

Oota, Siuts, ma ise!

Siuts jääb vait, Izmestjev ootab vastust, Barbarus võtab tükk
aega hoogu.

BARBARUS (CONT'D)

Mis sa arvad, kui me hakkame
kolima, Säuts? Härra Izmestjev
arvab, et ma suudaksin Eesti
päästa.

Izmestjev tõmbab oma pükse üles, Siuts ei usu oma kõrvu,
peaaegu hüpleb ja plaksutab.

SIUTS

Poisukene, Poisukene!

Siuts kallistab Barbarust.

Izmestjev jälgib idüllili kõrvalt, ta on oma töö peaaegu
teinud.

IZMESTJEV

Kuidas ma saan teid aidata? Ma võin
teil aidata kolida Tallinna lampe,
toole, raamatuid... kummkindaid?!

Üle Izmeštjevi näo venib siiras naeratus, esimene üle väga pika aja.

SIUTS
(hüüab üle maja)
Hilda! Hilda, me kolime Tallinna,
kuuled, Hilda!

58 INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. SUVI. 1930NDATE LÕPP. PÄEV 58

Hilda kuuleb Siutsu häält üle maja kaikumas. Ta ei vasta. Ta on oma toas, istub õnnetult voodil ja vaatab õue, justkui näeks viimast korda Pärnut. Tal võib olla õigus.

59 INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. 1939. PÄEV 59

(Tegelik kolimine novembris 1939, vaatame, kumma valime, suve või sügise.)

Siuts veedab kolimisest suurema osa ajast peegli ees. Lõikab, kitkub, värvib, teeb kõike, mida vaja enne uue elu alustamist Tallinnas. Voodil on hunnik kleite, millest ükski arvatavasti enam ei sobi. Siutsul on tõsine mure. Kes käiks Pariisis? Muretseks väärilise garderoobi. Peab Barbaruse poodi saatma. Hilda koputab, lükkab ukse paokile.

HILDA
Proua?

SIUTS
Mis on?

Siuts näeb Hildat peeglist, nii on isegi huvitavam?

HILDA
Kus me elama hakkame?

Siuts tuhiseb Hildast mööda uksele ja hõikab.

60 INT. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. PÄEV 60

SIUTS
Poisukene, aga kus me seal elama hakkame?

Kusagilt pakitud asjade vahelt kostub Barbaruse hääl.

BARBARUS
Meie uus aadress on Roosikrantsi
4b. See on kesklinnas.

SIUTS

Palju seal üür on?

Siuts ei tea küll üüridest midagi, aga huvitav siiski. Barbarus ja Izmostjev tegelevad kolimiseks valmistumisega, sordivad asju. Mis kuhu. Izmostjev tegeleb kola laadimisega veoautole, seda jätkub. Auto on õues ootamas.

BARBARUS

Palju seal üür on, härra Izmostjev?

IZMOSTJEV

Üür on sada seitsekümmend viis krooni.

Barbarus jääb ühtäkki raha üle juurdlema.

BARBARUS

Aga kust ma raha saan, härra Izmostjev, mul ei ole ju Tallinnas ühtegi patsienti!?

SIUTS

Tõepoolest, härra Izmostjev, kust me raha saame?

Izmostjev on sunnitud korraks mõtlema, kolimisse tekitab see augu.

IZMOSTJEV

Ärge muretsege, proua, teie abikaasa luule on Nõukogude Liidus sedavõrd populaarne, et üüriga teil probleeme ei teki.

Barbarus korraldab parajasti arstikabineti pakkimist.

BARBARUS

Kuuled, Siutsu, rahaga meil probleeme ei teki.

Siuts on nüüd rahul. Ta kolib veel korraks peegli taha, vaatab end üle.

SIUTS

Kuuled, Hilda, meie aadress on mingi Roosikrantsi, kusagil kesklinnas, kindlasti kesklinnas, sa saad oma toa, ära muretse.

Ta tuleb suurde tuppa, näitab end Barbarusele.

SIUTS (CONT'D)
 Ma olen põhimõtteliselt valmis,
 värvitud, mis sa arvad sest
 kleidist, kas see Tallinnasse
 sobib?

Siuts keerutab meeste ees.

SIUTS (CONT'D)
 Kui ma promeneeriks sellega
 Roosikrantsi tänaval?

Barbarus ja Izmestjev transpordivad kahekesi täispuidust
 diivanit, see on kole raske. Barbarus püüab siiski vastata.

BARBARUS
 (ähkides)
 Minu arust on ilus...

SIUTS
 Ja teie, härra Izmestjev?

Izmestjev jõuab hädavaevu vastata, ägiseb.

IZMESTJEV
 Minu arust ka.

SIUTS
 (hüüatus)
 Kus koer on?

61 EKST. BARBARUSTE KODUÕU PÄRNUS. 1939. PÄEV

61

Barbarus paneb diivani õue maha ja vaatab ringi. Siis paneb
 sõrmed suhu ja vilistab. Koera pole. Barbarus paneb sõrmed
 torru ja hüüab.

BARBARUS
 Ferdinand!

Siuts tuleb ka välja.

SIUTS
 Ferdinand!

Izmestjev vilistab ka, isegi paremini kui Barbarus. Barbarus
 vilistab veel kord, siis vilistavad nad võidu ja hüüavad
 koera. Neil tuleb tükk aega hõikuda ja vilistada, enne kui
 Ferdinand õnnelikult kohale ilmub. Ta lõõtsutab, keel
 ripakil, ja liputab saba. Barbarus sasib sõbralikult koera
 pead.

BARBARUS

Noh, käisid veel viimast korda
jahil jah, Tallinnas ei pruugi enam
ilma rihmata õue saadagi. Siutsuke,
saad sa korraks koera hoida, mul
jäid mõned asjad veel...

Siuts võtab koera, tal pole koerte vastu midagi.

62

EKST. BARBARUSTE KODU PÄRNUS. ÕU. PÄEV

62

Kõik on valmis, veoauto on pilgeni kola täis, Ferdinandile on istumiseks padi sätitud. Izmestjev istub ette juhi kõrvale. Perekond Barbarust ootab must limusiin sohvriga. Nad heidavad veel viimase pilgu oma Pärnu kodule, Barbarus on juba autosse istumas, kui tuleb meelde.

BARBARUS

Mul on kogu aeg tunne, justkui
oleks me miskit maha unustanud.

SIUTS

Ma ei tea, Ferdinand on siin...

BARBARUS

Kirjutusmasin sai?

SIUTS

Kleidid on ka kohvris ja isegi
telefon.

BARBARUS

Saadan küll, meelde tuli!

Barbarus laksab endale käega otsaette!

SIUTS

Midagi olulist või?

Aga Barbarus juba hüüab üle õue.

BARBARUS

Hilda! Hiiildaaa!

SIUTS

Hilda, Hilda!

Nad hüüavad koos, isegi Izmestjev vilistab. Tuleb tükk aega vilistada ja hüüda, enne kui Hilda välja ilmub. Tunneb end väga süüdi.

BARBARUS

Kus sina ometi tokerdad?

Barbarus ei ole väga pahane, muidu on Hilda ju tubli. Siuts on palju kurjem.

SIUTS

Meil on nii tähtis asi, me kolime
Tallinna, aga sina!

Hildal on silmad maas, ta julgeb ainult pomiseda.

HILDA

Vabandage, proua ...

BARBARUS

Pole midagi! Ferdinand, vana
krants, hüppa peale!

Ferdinand kuulab käsku, hüppab autokasti oma kohale. Barbarus upitab end üle kastiserva, sügab koera, siis tuleb alla ja teeb sama Hildaga.

63

I/E. ŽDANOVI ERIRONG TALLINNA. 1940. 17. JUULI. PÄEV

63

Stalini eriesindaja, eluaegne tšekist Vladimir Ždanov loksub oma erirongi restoranvagonis Moskvast Tallinna poole. Ta on Stalinilt saanud ülesande ühendada Eesti Vabariik valutult Nõukogudel Liiduga, ilma et ülejäänud maailm sest suurt numbrit teeks. Aga ega keegi ei vaidlegi, kellelgi pole aega pisiriikide jaoks. Näo säilitamine on siiski vajalik.

Ždanovi laud on peenelt kaetud, valged linad, noolid nõud noad ja kahvlid, kristallpits valge viina jaoks. Teenindamas on TASSi korrespondent Pjotr Izvestjev. Ta valab Ždanovi pitsi täis, külmunud viin nõrgub pitsi. Peale võib hammustada hapukurki ja pliine hapukoore ja musta kalamarjaga. Ždanov vaatab veidi jorkis pilguga aknast välja. Ega suurt vahet polegi, metsad, karjamaas, koplid hobustega, kõik nagu ikka.

ŽDANOV

Millest me pidimegi rääkima? Ahjaa,
mul tuli meelde, Barbarus? Miks
Barbarus? Kes on Barbarus?

Ždanov viskab pitsi viina.

IZVESTJEV

Kohe näete, seltsimees Ždanov, kui
me Tallinnasse jõuame, ta on
luuletaja.

Ždanov nuusutab hapukurki peale.

ŽDANOV

Kas luuletaja on ikka hea mõte?

IZMESTJEV

Ta on väga keskpärane luuletaja.

ŽDANOV

Aga tahab saada peaministriks?

IZMESTJEV

Ei taha peaministriks, aga teda on võimalik selleks veenda.

Ždanov ajab taldrikul kahvliga kalamarja taga, see on pliinilt ära pudenenud.

ŽDANOV

Kuidas?

IZMESTJEV

Ta on tuhvliälune, teeb kõik, mis naine ütleb.

ŽDANOV

See sobib.

IZMESTJEV

Andreseni paneme välisministriks.

Ta ajab endiselt taldrikul pliini taga. Mida sa ikka rongis teed. Izmestjev valab seltsimees Ždanovi pitsi täis, endale vaid tilgakese. Ždanov tõstab pitsi juba suu juurde, siis jääb kõhklema.

ŽDANOV

Aga miks?

IZMESTJEV

Ta ei oska keeli.

ŽDANOV

Siis sobib.

Ta joob pitsi tühjaks, nuusutab kurki peale.

IZMESTJEV

Ja see Barbarus palub oma sõbra Semperi eest.

ŽDANOV

Miks?

IZMESTJEV

Ta ei saa üksi hakkama, aga Semper on ta sõber.

(Ždanov vaatab kella.)

Mis kell me Tallinnasse jõuame?

IZMESTJEV (CONT'D)

Paar tundi veel.

ŽDANOV

Siis võtame mõne pitsikese veel,
Pjotr Ivanovitš.

Ždanov pakub Izmestjevile pliine ja kurki ja kalamarja, valab tal pitsi täis. Nukker on pärast poolt pudelit! Ta vaatab aknast välja.

ŽDANOV (CONT'D)

Ilus on siin, Pjotr Ivanovitš ...
aga noh, mis sest kasu on, kohe on
sõda ja ...

IZMESTJEV

Ja ongi kogu ilu!

Nad löövad pitsid kokku ja joovad põhjani. Ždanov pühib suu viinast puhtaks.

64

INT. BARBARUSTE TOOMPEA KORTER. 1940. AUGUST. PÄEV

64

Toompea ametikorter näebki välja nagu ametikorter, kaugelt enam-vähem, lähedalt vaadates on mööblil numbrid küljes. See ei ole mööbel, see on inventar. Isegi Ferdinand tundub siin riigi oma. Ta on eriti õnnetu olemisega. Keegi ei märkagi teda.

Siuts ja Barbarus istuvad õnnetult laua taga. Ei oska olla. Hommikusöök on lõppemas. Hilda koristab nõusid. Barbarus vaatab ajalehte, aga ei ole tuju lugeda. Laual on uhisuus kirjutumasin. Barbarus vaatab masinat.

BARBARUS

Ma ei teagi... kas mul seda üldse
enam vaja läheb.

SIUTS

Läheb, läheb, me peame lihtsalt
sisse elama. Mulle meeldib!

HILDA

Veel kohvi?

BARBARUS

Ei, aitäh, Hilda! Sa võid minna.

SIUTS

See oli kõigest esimene öö! Ole,
nüüd, Poisu! Mis sul täna on?

BARBARUS

Koosolek Vene saatkonnas, mis
puudutab seda peaministri asja, ja
siis valitsuse koosseis ja...

SIUTS

Ja siis ütledki neile! Sul on ju
kõik läbi mõeldud!

Barbarus sätib peegli ees lipsu. Siuts läheb ta selja taha ja
justkui aitab.

BARBARUS

Ja sul...?

SIUTS

Ja mul...

Siuts mudib justkui kogemata Barbaruse "poisikest".
Barbarusel käib kõrisõlm üles alla.

SIUTS (CONT'D)

Estonias on "Boris Godunov", see on
õhtul...

Siuts räägib aeglaselt, peaaegu sosinal, ise libiseb mööda
Barbarust allapoole. Barbarus kõrisõlm teeb veel ühe jõnksu.
Siuts teeb Barbaruse püksiluku lahti.

SIUTS (CONT'D)

Aga enne lähen parteipoodi piima
järele...

Siuts masseerib käega.

SIUTS (CONT'D)

Aga enne...

Siuts tõuseb järsku püsti ja läheb naerdes eemale. Barbarus
on ahastuses. Peaaegu karjatab.

BARBARUS

Siuts!?

Barbarus krabab Siutsust kinni. Siuts väänleb ära.

SIUTS

Kohe kui oled venelase tümaks
teinud!

BARBARUS

Aga kui sa petad?!

SIUTS
(naerdes)
No siis ma petan!

Siuts kohendab ta lipsusõlme.

SIUTS (CONT'D)
Kõik läheb hästi, Poisu! Ja ära
unusta, kes sa oled? Barbar!

Siuts teeb hirmsat häält. Lõriseb. Barbarus lõriseb vastu. Nad suudlevad. Barbarus läheb. Siuts vaatab talle aknast järele.

65 EKST. BARBARUSTE KORTER TOOMPEAL. PÄEV. TÄNAV 65

Siutsu POV. Vaade aknast. Must limusiin ootab, mustas ülikonnas autojuht avab autoukse. Barbarus lehvitab Siutsule ja istub autosse.

66 E/I TALLINN. VENE SAATKOND. SUVI. 66

Barbaruse must limusiin peatub Vene saatkonna ukse ees. Barbarusele avatakse uks, ta väljub autost ja siseneb saatkonda.

67 INT. VENE SAATKOND TALLINNAS. SUVI. PÄEV 67

Barbarus astub ettevaatlikult edasi. Tühi koridor, tühi vastuvõturuum. Siis saabub Izmestjev. Izmestjev tuleb surub Barbaruse kätt kuidagi ametlikult. Barbarus võtab taskust oma ettepanekud, need on paberil kirjas.

BARBARUS
Mul on siin kirjas mõned
ettepanekud, seoses valitsuse ja...

Izmestjev võtab paberi, heidab sellele pilgu, siis lahkub toast. Barbarus jääb üksi. Kedagi ei tule. Ta istub, ootab, tõuseb, vaatab kella. Aeg läheb. Siis saab tal isu täis, ta tõuseb ja tahab lahkuda, aga uks on lukus. Barbarus lögistab linki, selja taga avatakse uks. Barbarus pöördub ja...

68 INT. TALLINN. BARBARUSTE KORTER. SUVI. PÄEV 68

Siuts lööb end peegli ees korralikult üles, sätib kübarat, vaatab end eest, vaatab tagant, jääb rahule. Siis läheb trükimasina juurde, paneb lehe sisse ja trükib.

Siis võtab oma piimamannergu ja läheb. Kui õhk on puhas, tuleb Hilda oma toast, näeb trükimasinas paberit ja loeb.

HILDA

Suudlen Poisikest ja Poisikest,
kohe kui Poisike koju jõuab!

Hilda ei saa algul aru, siis lausa kokkub.

69 EKST. TALLINN. SUVI. PÄEV 69

Siuts on lõpuks seal, kus ta tahtis olla. Tallinnas! Ta lippab rõõmsalt oma piimamannerguga Toompealt alla. Vaade Tallinnale on imeline, ilm on imeline, elu on imeline!

70 INT. SUVI. PARTEIPOOD TALLINNAS. SUVI. PÄEV 70

Parteipoe juhataja, keskealine asjalik mees valab Siutsule piima. Siuts võtab oma mannergu ja läheb.

SIUTS

Aitäh!

71 I/E. KOHVIK TALLINNA VANALINNAS. SUVI. PÄEV 71

Siuts peatub kohviku akna ees, näeb kohvikus Talvikut, kes loeb lehte. Siuts läheb sisse ja naeratab kaugelt. Talvik vastu ei naerata. Siuts läheb siiski Talviku juurde ja istub rõõmsalt tema kõrvale. Piima paneb põrandale maha.

SIUTS

Mul on nii hea meel, Heiti...
näete, olengi Tallinnas.

Talvik ei ole enam too Talvik mere äärest. Siuts ei oska juttu alustada.

SIUTS (CONT'D)

Näete ma olengi kohal! Ainult
kuidagi teistmoodi on. Ma ei saa
ise ka aru, kes ma olen...

Talvik vaatab miskipärast Siutsust mööda. Lauda tuleb noor kena naine, istub Talviku kõrvale. Talvik tutvustab.

TALVIK

Te vist ei tunnegi üksteist. Betty,
proua Vares. Või seltsimees Vares,
kuidas ma peaks tutvustama? Reeturi
naine?

Naeratus Siutsu näolt kaob. Siuts tõuseb. Samal ajal jõuab ettekandja laua juurde, noor tüdruk, kes ei saa millestki aru.

SIUTS

Oli meeldiv kohtuda. Ma pean minema. Mu abikaasa sõitiski just Moskvasse meid ära andma!

Siuts läheb. Siis tuleb joonelt tagasi.

SIUTS (CONT'D)

Ta ei ole reetur! Küll te ükskord aru saate!

(ettekandjale)

Palju mul läheb?

ETTEKANDJA

Te ju ei tellinudki, proua...

Siuts viskab ettekandjale mingi liiga suure raha ja läheb nüüd päriselt. Siuts riivab kogemata jalaga piimamannergut, see läheb ümber. Talvik ja Betty on üsna sõnatud.

BETTY

Sa tunned teda?

Talvik kehitab vaid õlgu.

TALVIK

Ei! Jumalapärast ei! Ma ei tunne teda! Ja piima ajas maha!

Kohviku põrand on piima täis.

72

INT. BARBARUSTE KODU TOOMPEAL. SUVI. ÖÖ

72

Siuts magab. Ta ärkab ukse kääksatuse peale. Ta vaatab kella, see on kolm läbi, ta läheb suurde tuppa. Uksel seisab tume kuju, Barbarus. Siuts paneb tule põlema. Barbarus on justkui ta ise, aga ei ole ka. Ta on iseenda vari, seisab vaevu püsti.

SIUTS

Kus sa olid, Poisu?! Ma nii kartsin!

Barbarus räägib veidi nagu masin.

BARBARUS

Koosolek venis...

SIUTS
Kolmeni? Sa pead ütlema!

Barbarus kukub istuli.

SIUTS (CONT'D)
Hilda! Hilda, tule ometi appi.

Ferdinand hakkab ulguma.

73 I/E. ŽDANOVI AUTO TEEL KADRIORGU. 21. JUUNI 1940. PÄEV 73

Ždanovile ei meeldi see autosõit, nagu on torssis. Talle ei meeldi ka Tallinn, sest tänav on mingeid loosungitega töölisi täis. Need tolgendavad pidevalt autol jalus. Aga päike paistab, ilma on imeline, kuigi on pohmell. Ždanov kougib kotist pudeli, seal on veel tilk põhjas. Ta joob tilga ära ja paneb pudeli kotti tagasi. Ždanov paneb suits põlema, laseb autoakna alla, puhub suitsu aknast välja, vaatab kodanlust. Seda on siin tänavatel küllaga. Üks sarnane kodanlane istub auto tagaistmel. See on täiesti lõssis Barbarus, teda pole võimalik ära tunda. Muidu uljas kübar on ta süles, tema kõrval istub sõdur, nagu robot, näos ei ole elu märkigi. Barbarusel on käes mingi paberinätsakas. Ta viskab sellele aeg-ajalt pilku.

ŽDANOV
Kas teil on vanne peas, Barbarus?

Barbarus ärkab justkui unest.

BARBARUS
Mis vanne?

ŽDANOV
Peaministri oma muidugi! Muidu, milleks kurat, me sinna üldse sõidame?

BARBARUS
Ei ole! Kas ma pidin selle ära õppima?

ŽDANOV
Nali!

Isegi Ždanovi nali mõjub kiidagi kurjakuulutavalt. Ei tea, kas see oligi nali? Barbarus on justkui veidi ära, nagu poleks ta saatkonnast lahkunudki.

BARBARUS

Järsku ta ei kinnita mind ära?
(väike paus)
Kuidas selle luulekoguga jäi?

ŽDANOV

Mis luulekoguga? Lolliks oled
läinud või

Järgneb ropp sõim vene keeles. Barbarus püüab sellest mitte aru saada, tahaks autost kaduda, muutuda nähtamatuks. Ta loodab veel pääseda.

BARBARUS

Kui ta valitsust ei kinnita, mis
siis saab?

ŽDANOV

Kinnitab! Me oskame inimestega
rääkida! Meie saatkonnas te ju
käisite?

Barbarus noogutab. Higi tuleb otsaette.

ŽDANOV (CONT'D)

Siis saate isegi aru.

74

EKST. TALLINN, KADRIORU LOSS. PÄEV

74

Eesti Vabariigi president Konstantin Päts(66) on ülilmornis meeleolus. Ta pea on rätikuga kinni seotud, ta on öö otsa piinelnud peavalu ja podagrahoo käes. Pätsi kantseleiülem härra Tambek (40) seisab sealsamas Pätsi kõrval ja vaatab aknast välja. Juba pikemat aega on ta selline, pilk murelikult tulevikus. Päts räägib Tambekiga vaevatud vana mehe häälega, kuigi ta ei tohiks "nii vana" veel olla.

PÄTS

Ma nägin unes, et mind ründas
punane härg. Ma põgenesin
tulistvalu härja eest, kuni
komistasin ja kukkusin maha. Härg
lõi mulle sarved sisse ja virutas
mu kõrgele õhku. Kui ma alla
langesin, riivas ta sarvega mu
laupa nii valusti, et ma ärkasin
üle. Ma leidsin end voodi eest
põrandalt, pea vastu öökappi, selle
laua üks nurk meenutas mulle
justnimelt härja sarve. Mida see
kõik võiks tähendada, härra Tambek?

Tambek ei taha presidendile ära öelda, üritab unenäo lahti muukida. Kuigi unenäod pole tema eriala.

TAMBEK

Mina sõandaksin pakkuda Ždanovit, härra president. Ta saabus üleeile erirongiga uut valitsust moodustama. Venelastel on kiire, Pariis ju langes neljateistkümnendal.

President muutub Tambekit kuulates üha murelikumaks.

PÄTS

Seda see tähendaski, Tambek.

Presidenti tabab valusööst, ta peaaegu oigab.

Tambek ei vasta, sest lahtisest aknast hakkab kostma üha valjenevat kära.

RAHVA HÄÄLED VÄLJAST

Päts maha! Elagu Eesti
sotsialistlik vabariik! Pursuid
maha!

Mõni hääl hüüab Pätsi poolt ka, aga need surutakse kohe maha.

PÄTS

Heitke pilk aknast välja, härra
Tambek, kui see teile tüli ei tee.
Mis seal toimub?

Tambek heidab pilgu aknast välja.

TAMBEK

Need on töölised, härra president,
Kui ma tööle tulín, koguti neid
kesklinna. Ma veel mõtlesin, et
milline suurepärase päev muidu.

President ajab end vaevu püsti, läheb akna juurde ja lehvitab rahvale, vastuseks kostab sealt vilet. President ohkab.

PÄTS

Jah, päike paistab... ja siis
järsku töölised!? Mitmes meil täna
on?

TAMBEK

21. juuni 1940, härra president.

PÄTS

Jätke see päev meelde, Tambek, meil oli imeilus ilm.

Pätsi hääles on võõras noot. Justkui oleks ta alla andnud. Tambek vastab kiretult. Nagu sõdur.

TAMBEK

Jah, härra president, jätan meelde. Meil oli ilus ilm...

Järsku hakkab ukse tagant kostma kära. Päts ehmatab, Tambek tormab ukse juurde ja avab selle.

75

INT. TALLINN, KADRIORU LOSS. PÄEV

75

Uks taga toimub justkui Kadrioru vallutamise mäng. Tundmatu pruunis mundris tüüp üritab kabinetti sisse pressida. Tema vastas on kolonel Grabbi (45), kes krabab kabuurist mauserit. Kolonel on valmis sissetungija kohe maha laskma. Ta sihib võõrast.

KOLONEL GRABBI

Härra! See siin on Eesti Vabariigi presidendi kabinet, ta ei oota kedagi. Ma hoiatan teid, kui ta astute veel ühe sammu edasi, ma tulistan! Kes kurat te olete selline?

Sissetungija on muidugi Ždanov, kes ei saa Grabbi jutust tuhkagi aru. Ta tungib muudkui edasi. Ta ei saa aru, miks Venemaad takistatakse!? Grabbi tõmbab kuuli rauda.

KOLONEL GRABBI (CONT'D)

Ma olen sunnitud tulistama...

Tambek saab viimasel hetkel Grabbi relvast kinni. Lükkab käe relvaga alla.

TAMBEK

Ärge tapke teda, kolonel. See ei ole kurjategija, ta tuli presidendiga läbirääkimistele.

Grabbi ei usu. Ždanov näeb täpselt kurjategija moodi välja. Tambek kaitseb Ždanovit igaks juhuks oma kehaga.

TAMBEK (CONT'D)

See on härra Ždanov, ta tuli Venemaalt presidendi jutule.

Nüüd hakkab Grabbi aru saama, ta laseb käe relvaga langeda.

KOLONEL GRABBI
 Kahju, et te mind takistasite,
 Tambek, ma poleks seda kunagi teada
 saanud.

Kolonel Grabbi kõhkleb veel hetke, tal oleks kange isu Ždanov
 maha lasta. Siis astub sammu tagasi ja annab au.

KOLONEL GRABBI (CONT'D)
 Just nii härra, Ždanov, astuge
 edasi.

Grabbi avab kabineti ukse. Ždanov rühib sõna lausumata edasi,
 püstol otsaesisel on talle kainestavalt mõjunud. Pätsile
 tuleb ta öine unenägu meelde.

PÄTS
 (Tambekile)
 Härg saabuski...

Ždanov on närvis, ta ei saa aru.

ŽDANOV
 Mis?

PÄTS
 See oli meil omavaheline jutt,
 härra Ždanov, pange püstol ära,
 kolonel Grabbi!

Grabbi seisab jonnakalt Ždanovi selja taga, relv käes. Ta ei
 tahaks kuidagi käsku täita.

KOLONEL GRABBI
 Kas te olete kindel, härra
 president? Kaks punasõdurit on ukse
 taga ootamas, vindid käes?

Vene sõdurid ongi püssidega ukse taga.

PÄTS
 Pange relv ära, Grabbi pange relv
 ära, üks püstol meid enam ei aita!
 Istuge, härra Ždanov.

Grabbi lööb kannad kokku, annab au.

KOLONEL GRABBI
 Just nii härra, president, annan
 alla!

Kolonel Grabbi annab au ja taandub ukse taha.

Kantseleiülem Tambek jääb igaks juhuks kabinetti, presidendile nõu andma.

ŽDANOV

Teate, mul on nii kiire, et mul pole aega istuda, ma loodan, et teil on uue valitsuse koosseis valmis...

President Päts võtab end kokku. Tuletab endale meelde, et ta siiski veel on president. Ta kõhatab, istub, tõmbab hinge ja alustab.

PÄTS

Ma pakun peaministeriks härra Reid, ta on Vene asjadega tuttav, kuna ta on pikka aega olnud saadik Moskvas, ja on sots ja... mul on tunne, et...

ŽDANOV

See ei sobi!

Ždanov nüüd siiski istub Pätsi vastu tugitooli ja lõugab veel kord.

ŽDANOV (CONT'D)

See ei sobi!

Päts on silmnähtavalt rööpast väljas. Aga püüab säilitada nägu.

PÄTS

See ei sobi?! Mina kui Eesti vabariigi president määran vabariigi peaministri ja teie ütlete, et ei sobi?!

Tööliste hääled tungivad väljast kabinetti.

ŽDANOV

See ei sobi jah! Kes need töölised siia karjuma saatis?

Ždanov tõuseb, läheb ukse juurde ja käratab ukse taha.

ŽDANOV (CONT'D)

Vassiljev? Vassiljev! Korista need töölised ära!

Ždanov pöörab ümber, käed selja taga, tunneb end justkui kodus. Pöördub Pätsi poole.

ŽDANOV (CONT'D)

Ei sobi jah! Meie kandidaat on...

Kandidaadi nimi on Ždanovil meelest läinud, aga õnneks on tal taskus alles Izmetstjeviga koostatud salvrätt. Ždanov võtab taskust salvräti ja loeb.

ŽDANOV (CONT'D)

Vares Barbarus muidugi... Vares Barbarus on ta nimi!

Tambek kuuleb nime esimest korda, kergitab kulme.

PÄTS

Aga...

ŽDANOV

Meie kandidaat on Johannes Vares Barbarus!

PÄTS

Ma ei tunnegi teda!

ŽDANOV

Ta on kohe siin,
(vaatab kella)
varsti on siin.

PÄTS

Kas võtaksite kaaluda ka August Rei kandidatuuri?

Päts on silmnähtavalt liimist lahti. Tambekil on juba väga kahju, et kolonel Grabbi ei tulistanud.

ŽDANOV

Miks mitte. Kaaluda võib alati.

Ždanov võtab oma salvräti ühte kätte ja Pätsi valitsusega paberi teise kätte. Kaalub hetke, paneb siis ära.

ŽDANOV (CONT'D)

Ei sobi.

PÄTS

Ma ei saa panna peaministriks inimest, keda ma ei tunne!

ŽDANOV

Saate küll! Ja teate, miks?

PÄTS

Rääkige, härra Ždanov.

ŽDANOV

Ma nägin unes punast härga, kes
tõstis teid sarvedega õhku ja siis
puskles teie sisikonnas, teie ajus,
teie munades, nii et kogu tuba oli
verd täis, mis teie peaga on
juhtunud, härra Päts, millest te
aru ei saa?

Vaikus. Päts ohkab.

ŽDANOV

Kas te saite must lõpuks aru?

Pätsi suust tuleb vaid õhku, häält pole peaaegu kuulda.

PÄTS

Jah.

ŽDANOV

Siis on kõik korras.

Ždanov peab uuesti oma lehe võtma, Barbaruse nimi ei püsi
kuidagi meeles.

ŽDANOV (CONT'D)

Vares Barbarus ootab ukse taga. Tal
on valitsuse nimekiri kaasas, te ei
pea midagi muud tegema, kui alla
kirjutama. Lihtne...?

Päts ei vasta. Tambek tahaks aknast alla hüpata, Ždanovi
kannatus on katkemas. Ta paneb kõrva Pätsi suu juurde.

ŽDANOV (CONT'D)

Öelge jah, Päts.

PÄTS

Jah.

See jah on veel vaiksem kui eelmine. Ždanov on rahul. Ta
sasib sõbralikult Pätsi pead, siis lahkub. Pätsi silma ilmub
üksik pisar. Päts pühib selle ära, aga siis ilmub veel üks
pisar, ja siis veel üks ja veel... Päts nutab nagu laps.
Lohutamatu.

Kostub uksekoputus.

President Päts võtab ennast kokku, ta pühib pisarad ära. Ta
sisendab endale, et ta siiski veel on! On veel president.
Tambek avab ukse.

Ukse taga on kolonel Grabbi koos Barbarusega. See on Barbaruse ja Pätsi esimene kohtumine. Ja viimane. Tambek raporteerib.

TAMBEK

Härra Vares Barbarus saabus.

Päts kuivatab viimase pisara, pühib nina ära.

PÄTS

Hea küll, saatke ta sisse.

Barbarus piilub ettevaatlikult ukse vahelt sisse, näeb kabinetti. Tuleb välja, et neil on nii mõndagi ühist. Kabinet on täis raamatuid. Päts nuuskab veel kord nina. Barbarus köhkleb uksele.

BARBARUS

Kas ma olen õiges kohas?

PÄTS

Astuge edasi, härra Vares.

Barbarus astub ettevaatlikult edasi.

BARBARUS

Ega te mind ometi maha ei kavatse lasta?

TAMBEK

Tahaks, aga ei tohi.

Istuda Barbarus ei julge. Ta ulatab Pätsile väriseva käega valitsuse nimekirja.

BARBARUS

See on uue valitsuse koosseis. Minu nimi on Vares, Vares Barbarus.

PÄTS

Mulle juba teatati. Näidake, mis teil seal on.

Barbarus vuristab uue valitsuse koosseisu paberi pealt maha.

BARBARUS

Kõigepealt mina muidugi, siis välisminister Nigol Andresen, siis haridusminister Semper, tema on suurepärase inimene, minu koolivend. Siis professor Hans Kruus Tartu ülikoolist, siis keegi Sepp, ma pole veel kõigiga jõudnud tutvuda...

Barbarus jääb õnnetult Pätsi arvamust ootama. Päts ei anna ühtegi märki ei poolt ei vastu, uurib nimekirja. Tambek ei pea vastu.

TAMBEK

Sepp on viimane pätt!

BARBARUS

Võib küll olla, ma ei tunne teda!
See nimekiri on meil koos
venelastega tehtud. Ma tegin kõik,
mis minu võimuses, aga lõpuks ju
ikkagi nemad otsustavad!

PÄTS

Ja nii valitsetaksegi Eesti riiki?

BARBARUS

Te ju saate aru küll, milles asi
on! Te ju kohtusite Ždanoviga?!

PÄTS

(ohkega)
Jah, kahjuks küll.

BARBARUS

Kas ta rääkis teile oma unenäost?

PÄTS

Rääkis. Mis sellest?

Barbarus astub presidendi kõrvale, tasandab häält.

BARBARUS

Mulle ka rääkis. Meil pole
väljapääsu! Aga me peame tegema
kõik selleks, et eesti rahvas ja
kultuur ei kannataks. Mul on
venelaste ausõna, et eesti rahvas
jääb kestma. Me peame ainul mõned
asjad ära kannatama.

Päts vaatab Barbarust tükk aega nagu mingit imelooma, pea viltu.

PÄTS

Härra Tambek...

TAMBEK

Las ta annab siis vande.

Tambekil on vanne valmis pandud. Ta ulatab selle Barbarusele. Barbarus püüab paremini hakkama saada kui valitsuse nimekirjaga. Ta tõstab kolm sõrme üles ja vannub.

BARBARUS

Astudes Eesti Vabariigi peaministri
kohale, töotan ustavaks jääda Eesti
Vabariigile ja tema korrale...

Järsku tormab uksest sisse Ždanov, ähmis, jooksmisest higine.

78 INT. TALLINN. KADRIORU LOSS. PÄEV

78

Ždanov vahib murelikult ringi.

ŽDANOV

Ega te mu portfelli ei ole näinud,
Päts?

Päts ei saa millestki aru, kummardub. Vaatab igaks juhuks
laua alla.

PÄTS

Ei...

Barbarus aitab otsida, vaatab ka abivalmilt laua alla, tahaks
roomata, aga pole ruumi, Barbarus on tal ees. Tambek ei
liiguta lillegi, seisab tikksirgelt. Päts otsib siit-sealt,
siis kükitab, siis põlvitab ja roomab. Lõpuks leiab
portfelli. Päts pühib higi, tõuseb põlvili, portfell käes.
Ždanov rabab talt portfelli ja lahkub. Päts ei jaksa tõusta,
jääb põlvili ähkima. Barbarus surub põlvitava Pätsi kätt.

PÄTS (CONT'D)

(kähiseb)

Reetur!

BARBARUS

Barbarus!

Barbarus jookseb uksest välja.

79 I/E. KADRIORU LOSS. KORIDOR, TREPP. PÄEV

79

Barbarus tormab kabineti uksest välja, trepist alla, nagu
pöörane, nagu sõltuks sellest riigi saatus, ja jõuab veel
trepil Ždanovile järele.

BARBARUS

(hüüab)

Härra Ždanov!

Ždanov vaatab korra tagasi, näeb, et tegemist on kõigest
Barbarusega, ja läheb edasi.

Barbarus jookseb talle järele.

BARBARUS (CONT'D)
 Härra Ždanov, ma tahan teiega üht
 asja arutada!

ŽDANOV
 Mul on väga kiire!

BARBARUS
 (hingeldades)
 Ma teen kähku! Esiteks on mõistlik
 ära vahetada välisministri ja
 haridusministri kohad...

Kuuldes sõna välisminister, jääb Ždanov seisma.

ŽDANOV
 Milleks?

BARBARUS
 Kuna Semper oskab saksa ja
 prantsuse keelt.

Ždanov paneb suitsu ette ja tõmbab sügava mahvi.

ŽDANOV
 Milleks?

BARBARUS
 Ma mõtlesin, et välisminister...

ŽDANOV
 Tal ei lähe neid keeli vaja.

Barbarus ei saa ise ka aru, mis ta puterdab.

BARBARUS
 Ma mõtlesin, et...

ŽDANOV
 Kuulge, Barbarus, mul on kiire!

Ždanov läheb auto poole, Barbarus jookseb tal kannul.

BARBARUS
 Boris Sepp on alkohoolik, kui ma
 temaga viimane kord kohtusin, ta ei
 saanud ühestki sõnast aru! Ta on
 lihtsalt üks pätt!

ŽDANOV
 Mis siis?

BARBARUS

Aga kuidas saab pätt olla
kohtuminister?

Ždanov jääb korraks seisma, võtab taskust veel korra paberlipaka Eesti valitsusega, näitab Barbarusele ja loeb ette.

ŽDANOV

Boris Sepp, kohtumister! Järelikult saab.

Ždanov ei viitsi rohkem Barbarusega jamada. Ta istub autosse ja sõidab ära. Barbarus istub õnnetult lossitrepile, ei oska enam midagi teha.

80

INT. BARBARUSTE TOOMPEA KORTER. 1940. AUGUST. PÄEV

80

Siuts ilmub elutuppa, rooskas lilleline rätik ümber pea, ta on pead pesnud ja rõõmus. Siuts seisab aknale, laseb rätiku lahti, kuivatab juukseid ja vaatab alla Tallinnale. Nagu Tallinna kuninganna!

SIUTS

Siit aknast on suurepärase vaade,
tule vaata, Poisu! Kogu linn on
näha! Ma juba hakkangi uskuma, et
sa oled peaminister, mitte niisama
minister, aga peaminister!

Barbarus konutab mornilt tugitoolis, pea lõual nagu Rodini mõtlejal. Ta ei ole enam Poisu, ta on mingi uus mees, vanem mees. Siuts on juba peegli ees, kreemitab.

SIUTS (CONT'D)

Toompea on mulle alati meeldinud,
aga ma poleks uskunud, et mina siin
elama hakkan! Mina, Narva tüdruk?!
Näed...

Siuts ilmub Barbaruse selja taha, nõjatub toolile, rinnad masseerivad justkui kogemata Barbaruse selga. Barbarusel ei ilmne mingeid erutuse märke. Siuts näitab talle selja tagant mingeid fotosid.

SIUTS (CONT'D)

Näed?

BARBARUS

Mis see on?

SIUTS

Pildid ometi! Parteipiletile,
kallis! Või sa ei mäleta?

BARBARUS

Kas ma astun parteisse?

SIUTS

Me mõlemad astume, Andresen käis
läbi. Ta ajab meie kõigi piletid
korda.

Siuts suudleb Barbarust põsele. Barbarus ei lähe grammigi
rõõsamaks. Vastupidi. Ohkab.

SIUTS (CONT'D)

Mis lahti on, Poisu? Kuule, millal
me viimati...

BARBARUS

Ma tahan Pärnusse tagasi!

See pole niisama jonn. Barbarus tahabki tagasi, see on tal
näost näha. Siuts võtab vastamiseks aega. See pole enam mingi
nali!

SIUTS

Mis jutt see on? Sa oled nagu laps!
Ei saa Pärnusse! Sa lähed
Moskvasse! Aga jonni edasi, kui
tahad, mine oma Pärnusse! Mine
Elvasse!

Siuts lennutab fotod mööda tuba laiali. Ise vaatab end
peeglist.

BARBARUS

Ma ei taha Moskvasse!

SIUTS

Jäta nüüd, Poisu!

Barbarus tõuseb järsku tugitoolist püsti ja käratab.

BARBARUS

Jäta see poisutamine! Ma ei ole
mingi Poisu, ma olen Johannes Vares
kuradi Barbarus, Eesti Vabariigi
peaminister! Ja luuletaja!

Siuts on jahmunud. Pikk mõttepaus, kes ja miks ja üldse.
Siuts räägib vaikse vihaga.

SIUTS

Ära minu peale karju, mina ei ole
mingi Ždanov.

Siuts lahkub oma buduaari, lennutab enda järelt ukse kinni.
Barbarus ohkab veel kord.

81

INT. BARBARUSTE TOOMPEA KORTER. PÄEV

81

Keegi koputab. Nii ilmetult, et see saab olla ainult Semper.
Semper ja Aurora astuvad sisse, üks paremini riides kui
teine, ülikond ja kleit ja kübarad, kõik on viimne mood.
Semper märkab maas fotosid ja korjab need üles.

SEMPER

Mis juhtus?

BARBARUS

Siuts...

SEMPER

Selge.

Väga selget ei ole siiski midagi. Barbarus näib imelik.
Semper keerutab peegli ees, hindab oma uut ülikonda.

AURORA

(Barbarusele)

No anna talle andeks, meil kõigil
on närvid läbi.

SEMPER

Vaata, Barbar, palun, kuidas ma
olen?! Just praegu sain rätsepa
käest kätte.

Ülikonnast rääkides on Semperi hääl soe, nagu räägiks
kassist. Ülikonda takseerides tuleb Barbarusel tuju tagasi.

BARBARUS

Päris hea.

Semper keerutab peegli ees edasi. Barbarus üritab keskenduda.

BARBARUS (CONT'D)

Võib-olla õlgadest natukene...

SEMPER

Kisub või?

BARBARUS

Lausa ei kisu, aga...

Semper krimpsutab ilmekalt nina. Barbarus ei maldagi enam istuda, tuleb lähemale, uurib asja. Barbar kohendab Semperi õlgu, sapsib pükse.

BARBARUS (CONT'D)

Kangas on ju korralik, langeb vabalt...

SEMPER

Sa mõtled, et värvel on liiga pikalt üle puusa, jah?

Aurora ei tunne end siin korteris hästi, kõik on liiga kroonulik, ta pistab vahele.

AURORA

Tegelikult mul on muidugi proov pooleli, Estonias, Steinway on tervenisti minu.

Mehed ei pane teda isegi tähele, Semper on ahastuses.

SEMPER

Mul pole aimugi, mis Moskvas hetkel moes on?!

Samal hetkel kostab alt raudteejaamast rongivile. Aurora närv ei pea vastu.

AURORA

Kaua võib ühte ülikonda tuunida? Mis kell teil rong läheb?

BARBARUS

Siis, kui mina ütlen!

AURORA

(Semperile)

Ega sa ülikonda vahetada ikka enam ei jõua!

Semper vannub üle väga pika aja, see isegi ei sobi talle.

SEMPER

Kurat!

Barbarus läheb otsustaval sammul Siutsu buduaari ukse juurde.

BARBARUS

Siuts, anna mulle andeks! Kuuled, mul rong läheb kohe!

Siuts muidugi ei vasta.

AURORA
Ma lähen vaatan.

Aurora läheb Siutsu tuppa.

BARBARUS
Hilda!

Hilda ilmub ei tea kust. Ta on ainuke "asi" siin majas, mis pole muutunud. Ta on küll vanemaks jäänud. Ja tõsisemaks. Tallinn ei ole talle hästi mõjunud. Hilda jääb nurka seisma.

HILDA
Jah, härra?!

Aga Barbarusel on Hilda juba meelest läinud. Ta topib parteipiletite fotod taskusse ja paneb kaabu pähe. Aurora tuleb Siutsu toast teatega.

AURORA
Ta ei tule saatma!

Barbarus tahaks Siutsu juurde läbi rääkima minna, aga Semper peab ta kinni.

SEMPER
Moskvasse! Moskvasse! Meil ei ole enam aega! Me võime rongist maha jääda, isegi kui sa seda rongi kinni suudad hoida!

Metafoorid mõjuvad Barbarusele paremini kui käsud ja keelud,

BARBARUS
Siis hakkame minema!

Barbarus hakkabki minema, Semper ja Aurora tema järel. Hilda hääl peab ta kinni. Hilda seisab siiaamaani õnnetult nurgas.

HILDA
Härra!?

BARBARUS
Anna andeks, Hilda, ma täitsa unustasin, ma vanast harjumusest hüüdsin...

Barbarus jookseb Semperile ja Aurorale järele.

HILDA
Jah, härra.

Raudteejaamas algab mürtsuv puhkpillimuusika.

Eesti delegatsioon Moskvasse koguneb Balti jaama perroonil. Barbarust ja Semperit ootavad Nigol Andresen ja Johannes Lauristin, reiskohvrid kaasas, kübarad peas. Kogu pilt on justkui minevikust, kübarate ajastust. Lauristin (40) kui kommunist hoiab end teistest pisut eraldi, ta on äsja vangist tulnud. Veduri korsten tossab, orkester mängib, perroonil on ka rahvas lipukestega, kes on tulnud delegatsiooni Moskvasse saatma. Asi on pidulik, astutakse ju Nõukogude Liitu! Barbarus on mõtteis endiselt Siutsu juures, ta tervitab kättpidi Andresenit ja Lauristini. Viskab isegi nalja.

BARBARUS

Niisiis, Johannes, Johannes ja
Johannes, kolm Juhanit läheb
Moskvasse.

Rahvas perroonil vilistab ja mõnitab.

RAHVAS PERROONIL

Reeturid, äraandjad! Lähete meid
Moskvasse maha müüma! Reetur Vares!
Juudas! (Jne)

SEMPER

Loll rahvas! Kui nad vaid teaksid,
kui olulise delegatsiooniga on
tegemist!

Kuidagi on rahva üle kontroll kaotatud. Aga delegatsioon ei lase end häirida. Neil on sihtmärk silme ees, Moskva!

Politsei ajab rahvast laiali, et delegatsioon Moskvasse saaks rahus Eestit reeta.

ANDRESEN

Meil tuleb pikk reis, härrased.
Aurora, küll teie näete hea välja.

BARBARUS

Viimane vagun on veini täis, nii et
kui aeg on käes, siis on, millega
tähistada.

Barbarus jääb järsku jahmunult Semperit põrnitsema. Semper ei saa üldse aru, milles asi on.

SEMPER

Mis on?

BARBARUS

Silinder!

SEMPER

Silinder?

Semper haarab peast kinni, see ongi paljas, silindrit ei ole!
Aurora on minestamas, Andresenil on kulm kipras, kommunist
Lauristin on niikuinii pahur.

SEMPER (CONT'D)

Sinu poole jäi!

AURORA

Püha jumal!

Barbarus võtab end kokku, otsustab.

BARBARUS

Nii me minna ei saa, see oleks
blamaaž.

Semper nuputab kõigest väest ja mõtlebki välja.

SEMPER

Aurora, kallis!

83

EKST. TALLINN. BALTI JAAM. SUVI. PÄEV

83

Ja veel enne, kui Semper lõpetada jõuab, Aurora lendab!
Hoiab käega kübarat kinni, et see minema ei lendaks, ja
jookseb üles Toompeale. Delegatsioon jälgib Aurorat pingsalt.
Korraks kaob ta puude vahele, aga siis paistab ta juba
treppidelt. Mehed vaatavad murelikult kella.

LAURISTIN

(toriseb)

Mingi mütsi pärast nüüd...

SEMPER

See pole müts, see on silinder!

ANDRESEN

Härra Lauristin tuli äsja vangist,
ta ei mõista niikuinii.

Ka Barbarus rahustab Semperit.

BARBARUS

Ta on moest kakskümmend aastat maha
jäänud.

Semper vangutab uskumatult pead. Ikkagi imelik, kuhu nad
jõudnud on. Barbarus jälgib vidukil silmadega värvilist
plekki mäel, see on Aurora, kes jookseb kõigest väest tagasi.

Rahvas on jälle mõnitama hakanud, see häirib, rahvas ongi tänamatu, aga Aurora jookseb, jookseb! Barbarus pomiseb enda ette.

BARBARUS (CONT'D)

Kas kilbil või kilbita, selles on küsimus... Näed, juba tuleb!

Barbarus sihib näpuga Aurorat. Hetk hiljem jõuab Aurora perroonile, hingeldab, õhku jääb puudu, aga annab silindri Semperile üle. Barbarus pöördub sõjakalt räuskava rahva poole.

BARBARUS (CONT'D)

Te võite meid kutsuda kuidas tahes, aga meie lähme teile vabadust tooma.

Semper lehvitab rahvale ja hüppab vagunisse, tema järel Andresen, Lauristin on viimane.

84 EKST. TALLINN. BALTI JAAM. SUVI. PÄEV

84

Aurora jääb perroonile rahva sekka, teda kaasa ei võeta. Ta jääb nukralt tossu sisse lehvitama. Ta on omadega täiesti läbi, püüab jälle normaalselt hingata. Kui ta tagasiteel rahva hulgast käbi murrab, tunneb ta nende vastu erilist vastikust.

85 INT. EESTI DELEGATSIOON RONGIS TALLINNAST MOSKVASSE. AUGUST 5 PÄEV

Vagunis istuv seltskond ei meenuta mingil viisil töörahva esindust, seal on istet võtnud tõelised härrasmehed. Lauristin on teistest pisut eraldi, aga ka tema on härrasmees. Andresen, Semper, Barbarus, kõik on peenelt riides, suupisted sõrmede vahel, veiniklaasid käes. Semper tõmbab piipu, ülejäänud välismaa sigarette. Härraseid teenindab frakis teener.

BARBARUS

Mina tunnen end küll pisut solvatuna, aga ma ei tee sellest välja. Rahvas on teinekord tõeliselt tänamatu.

SEMPER

Nad ei tea midagi Mongoolia variandist.

ANDRESEN

Kui ma jääksime rahvast kuulama,
lõpetaksime me kiirelt...

BARBARUS

Nõukogude Liidus!

Kõik naeravad. Lauristin ainukesena mitte.

LAURISTIN

Niipalju kui ma aru saan, me
astumegi Nõukogude Liitu!?

BARBARUS

Noja astume, aga see pole see!

Barbarus jääb järsku tähelepanelikult oma veiniklaasi uurima.

BARBARUS (CONT'D)

(kelnerile)

Palun näidake korraks seda pudelit!

Barbarus vaatab silti, nuusutab, näitab pudelit Semperile.
Semper kissitab silmi, võtab prillid.

BARBARUS (CONT'D)

Ei, kõik on vist korras, aga
vahetage see pudel igaks juhuks
välja, palun.

Kelner võtab pudeli ja läheb.

SEMPER

Oli nagu veidi õhku saanud.

BARBARUS

Mulle tundus ka.

Lauristin ei saa kuidagi rahu.

LAURISTIN

Mida tähendab Mongoolia variant?

BARBARUS

Rääkige teie, härra Andresen.

ANDRESEN

Me säilitame kultuurilise ja
majandusliku iseseisvuse, loovutame
õige pisut välispoliitiliselt. Aga
see on juba kauplemise küsimus.

BARBARUS

Me ei kauplegi. Me lihtsalt jääme
iseseisvaks!

Barbarus on mõtetega endiselt kodus Siutsu juures, pisut
pahur.

SEMPER

Barbar on selles suhtes suure töö
ära teinud, Stalin kuulab teda!

Kelner on uue pudeliga tagasi, ta ootab kannatlikult, kuni
Barbarus teda tähele paneb, siis näitab pudelit. Barbarus
nuusutab korgi üle ja jääb rahule. Kelner valab veini
klaasidesse. Barbarus tõstab klaasi.

BARBARUS

Meil kellegi ei ole Eesti vastu
midagi, me oleme lihtsalt erinevalt
riides.

Naerupahvak. Järgmine pudel. Neid saadetakse varustusvagunist
üha juurde. Aeg lendab.

86 INT. EESTI DELEGATSIOON RONGIS TALLINNAST MOSKVASSE. AUGUST 1966
PÄEV

Kelner ilmub teatega.

KELNER

Moskva, härrased!

Seltskonnas tekib ootamatu vaikus. "Moskva" mõjub kuidagi
rusuvalt. Hetk vaikust. Barbarus hoiab lippu üleval.

BARBARUS

Kui Moskva, siis Moskva!

Semper kohendab soengut ja silindrit. Lauristin joob kiiresti
oma klaasi tühjaks. Delegatsioon lahkub vagunist. Kelner jääb
seda koristama, ta võtab tühjad klaasid ja kaob. Jääb tühi
vagon. Pimeneb. Vaguni akna taga algab lumesadu.

87

87

88 INT. DELEGATSIOONI NAASMINE MOSKVAST EESTISSE. PÄEV

88

Tühja vaguni uksest paiskub tagasi sama delegatsioon, aga
tundmatuseni muutunud. Naasevad löödud seltsimehed, saged
peas, värvitutes ülikondades parteisõdurid.

Silindritest pole lõhnagi. Seltsimehed istuvad mornil ilmel, on vait. Lõpuks hakkab Semper vaikselt rääkima.

SEMPER

Seltsimees Barbarus, kas meil viina on?

Barbarus ohkab, siis hõikab.

BARBARUS

Sergejev!

Siseneb kelner. Ka tema on tundmatuseni muutunud, ta on NKVD vormis. Barbarus sosistab talle midagi kõrva. Sergejev lahkub, tuleb mõne aja pärast tagasi ja ulatab Barbarusele salaja pudeli viina. Barbarus paneb pudeli lauale.

BARBARUS (CONT'D)

Peame natuke hoogu, seltsimehed, Sergejev toob kohe sakummi ka.

Kellegi pole tuju. Isegi viina ei taha. Andresen võtab siiski pudeli, kougib lahti, joob otse pudelist ja laseb ringi käima. Kõik võtavad lonksu. Tuju ei parane. Nad on nüüd kõik pisut Lauristini moodi, aga isegi tema ei rõõmusta.

LAURISTIN

Mul ei olnud Eesti vastu midagi.

Lauristin paneb pudelist klõmaka, ja paneb peaaegu tühja pudeli lauale tagasi. Vaguni akna taga algab lumesadu.

89 EKST. KUSAGIL SIBERIS. 1943. ÖÖ

89

Lõputu talvine mets. Pimedus. Lumesadu muutub tuisuks. Taevas on pahaendelised sähvatused, midagi äikse ja sõja vahepealset.

90 INT. SIBER. TALV. NÕUKOGUDE TAGALA. BARBARUSE ELUTUBA. ÖÖ 90

Semper ja Barbarus istuvad nigelas kollase tapeediga toas. Toas on raudvoodi, väike plekist ahi, kirjutuslaud lambiga, justkui tuba, aga meenutab kongi. Aknast paistab sama tuisk, mingite lollide varjudega. Semper kirjutab agaralt sullepeaga päevikusse, sõrmed külmetavad, ta puhub neile aeg-ajalt peale. Teisel pool seina uriseb keegi laulda, ei saagi aru, kas on kaine või purjus. Aga ega neist endist ka aru saa, kas nad on vangid või ministrid.

BARBARUS

Päevik jah?

Semper kohe ei vasta, vaatab ringi, et keegi ei kuuleks, siin ei tea kunagi.

SEMPER
(vaikselt)
Jah.

BARBARUS
Päevikutega on nii ja naa. Kunagi ei tea, mis keegi neist välja loeb. Kas sa mäletad, kui me...

Semper sulgeb kätega Barbaruse suu.

SEMPER
Tsss!

Barbarus sisistab Semperi sõrmede vahelt.

BARBARUS
Kas sa mäletad kui me...?

Semper noogutab vastuseks.

SEMPER
Aga kas sa seda mäletad...?

Lause lõpu sosistab Semper Barbarusele kõrva. Barbarus vastab vaikselt.

BARBARUS
Jah.

SEMPER
Ma katsun nii mäletada, et keegi ei kuuleks.

BARBARUS
Mina ka. Koju tahaks. Pärnusse tahaks.

Pärnu juures tuleb Barbarusele pisar silma.

SEMPER
Hirmsasti tahaks. Kui saaks aega tagasi pöörata...

BARBARUS
Kohe pööraks!

SEMPER
Ma mõtlen, et kui me koju saaksime, siis ma ei teagi.

Semper parem ei ütle asju välja. On kindlam. Barbarus jääb seinatagust laulu kuulama. See on mingi eriline mörin, lövi ja karu vahepealne. Vahele toksib naaber klaverit.

BARBARUS

Kes see koriseb seal kõrvaltoas,
eile oli see veel tühi?

SEMPER

Räägitakse, et mingi noor
muusikamees saadeti... khm,
asumisele.

BARBARUS

Milleks?

SEMPER

Milleks noor muusikamees?

BARBARUS

Jah, milleks?

Barbarus ei saa juba pikemat aega millestki aru. Külm on juhtmed kokku jäätanud.

SEMPER

Selleks, et moodustada koor!
Noormees peab jätkama Eesti
muusikatradsioone siin Siberis,
kuni ükskord... saad ise aru?

Barbarus ei saa ikka aru, aga rohkem ei küsi ka. Tal on täiesti ükskõik.

BARBARUS

Kes seal kooris siis laulma
hakkavad?

SEMPER

Kõik esialgu. Meie ka. Mis meil
ikka teha on.

Semper valab teeklaasi herest. See on nende Siberi lemmikjook.

BARBARUS

Mis ta nimi on? Järsku ma tunnen?

SEMPER

Vaevalt sa tunned. Keegi Ernesaks.

BARBARUS

Ernesaks?

Barbarus laseb nime mälust läbi, ei ole tuttav.

BARBARUS (CONT'D)

Peaasi, et hommikuni ei jorise.

91 INT. SIBER. TALV. NÕUKOGUDE TAGALA. BARBARUSE ELUTUBA. PÄEV 91

Hommikul joovad Barbarus ja Semper teed. See on neil juba pikem traditsioon siin Siberis. Nad joovad tee ära, võtavad peale klaasikese herest ja pakivad end soojalt riidesse. Semper topib igaks juhuks pudeli põue. Siis võtab laualt parteipileti, paneb selle ka taskusse.

BARBARUS

Arvad, et kontrollitakse?

SEMPER

Kunagi ei tea.

92 EKST. SIBER. TALV. NÕUKOGUDE TAGALA. KÜLATEE. PÄEV 92

Semper ja Barbarus sumpavad läbi lume kultuurimaja poole. Vaid mõni üksik inimene on külavahel liikvel. Väljas on miinus 40.

93 INT. SIBER. TALV. NÕUKOGUDE TAGALA. KULTUURIMAJA. PÄEV 93

Kultuurimaja on nagu kultuurimaja ikka. Lava, Stalini pilt, eesriie, ports toole, millel istub umbes kümnekond eestlast, mehed-naised läbisegi. Mingit rõõmu ei ole märgata, see jäi Eestisse. Nad istuvad toolidel ja ootavad dirigenti.

Saabub dirigent, kes näeb välja nagu Nõukogude hipi. Tal on pikad valged juuksed ja kampsun, noodid kaenla all. Ta vaatab maha, mitte oma tulevase koori poole. Ta on mõtetega muusikas. Ta paneb noodid klaverile, tõstab kaane üles ja lööb ühe klahvi alla. Siis vaatab koori poole. Siis mõriseb kurgust sama noodi järele. Siis kolmkõla, siis veel ühe noodi, ise laulab kogu aeg. Ernesaksal on silmad kinni, ta läheb pool tooni üles. Siis veel, pikapeale saab helidest mingisugune viis. Lõpuks tekivad mõrinale ja viisile sõnad. Alguses ei saa aru, aga siis on selgesti kuulda, kuidas noormees laulab, mu isamaa on minu arm... Semper tõmbub instinktiivselt kangeks, vaatab Barbaruse poole. Barbaruse ei tee igaks juhuks välja. Ernesaks mõriseb veidi aega "Isamaad", pilk all, nagu ootaks rünnakut, siis lõpetab.

ERNESAKS

See on mu uus laul. Selle võiks ära õppida.

Koor laulab Ernesaksa "Isamaad". See kõlab siin Siberi metsade vahel nii ilusalt, kuid lootusetult. Lauljatel on pisar silmas.

94

INT. EESTI RAADIO. 1945. SÜGIS. PÄEV

94

Barbarus on Eesti raadio heliruumis mikrofoni ees. Salvestab kõnet. Teda on päris raske ära tunda, tervis on nässus, ta kõhib, ta on hall, ebakindel, närviline, ta on vanaks jäänud. Poisust ja Barbarusest on saanud seltsimees Vares. Barbarus kõhatab mikrofoni, räägib.

BARBARUS

Täna, pärast Nõukogude vägede
hiilgavat võitu fašistlike
röövvalitajate üle võime rõõmuga
tõdeda, et kommunistlik
ülesehitustöö...

Helimees segab vahele.

HELIMEES

Palun võtame uuesti, seltsimees
Vares.

Barbarus tahaks alustada, kuid üks läheb lahti. Siuts tuleb sisse, istub, jalg üle põlve, ja süütab suitsu, puhub pika suitsujoa välja. Barbarus ei ole kindel, et Siuts üldse suitsetaks. Ta üritab siiski jätkata.

BARBARUS

Seltsimehed... khm, seltsimehed,
täna pärast Nõukogude vägede
hiilgavat võitu... Mis juhtus,
Siuts?

SIUTS

Heiti viidi ära.

BARBARUS

Ma uurin asja ... Mis tähendab
Heiti viidi ära?

Barbarus üritab mitte aru saada, mitte mõelda.

BARBARUS (CONT'D)

Seltsimehed, täna pärast Nõukogude
vägede hiilgavat võitu...

Siuts ei suuda seda enam kauem kuulata. Ta viskab koni põrandale, kustutab kannaga ära, läheb Barbaruse juurde ja karjub talle kõrva.

SIUTS

Heiti viidi ära! Kas sa ei saa aru
või? Karotamm isiklikult kirjutas
käsule alla!

Barbarus jätkab nagu masin.

BARBARUS

Seltsimehed, täna pärast Nõukogude
vägede hiilgavat võitu...

Helimehel on väga keeruline sotti saada, mis toimub.

HELIMEES

Seltsimees Vares...

Barbarus ei ürita enam.

BARBARUS

Kust sa võtad, et Karotamm?

Siuts tormab Barbarusele kallale, ta küünistab ja üritab
Barbarust lüüa, ta ei saa vist ise ka aru, mis ta teeb.
Barbarus püüab end kaitsta. Helimees näeb seda pealt ja
kuuleb klappides, ta ei oska midagi teha, ta pole midagi
sellist stuudios varem näinud.

SIUTS

(kriiskab)

Kas sa ei saa aru, kas saa üldse
saad aru, mis toimub, kas sa saad
üldse aru?!

BARBARUS

Palun nüüd, Siuts, me ei ole...

Siuts pooleldi nutab, pooleldi karjub.

SIUTS

Mida me ei ole, meie ei ole? Mis
mees sa üldse oled selline, ah?

BARBARUS

Ma olen luuletaja!

Siuts ei usu oma kõrvu, ta hakkab naerma.

SIUTS

Luuletaja? Mis kuradi luuletaja?!
Mis jama sa suust välja ajad?

Barbarus lööb Siutsu näkku. Helimees põgeneb.

Sisse jookseb leitnant Sergejev. Siuts hoiab kätt näo ees. Barbarus varjab Siutsu Sergejevi eest, ta hingeldab erutusest ja kaklusest.

BARBARUS

Meiega on ju kõik hästi, eks...
Siuts?!

Siuts võtab käed näo eest ära. Ta ei ole verine ega katki, ta nagu on pisaraist märg. Ta pühib näo kuivaks.

SIUTS

Jah meil on kõik hästi, Sergejev.

Sergejev lahkub kõheldes. Barbarus ootab, kuni Sergejev ukse kinni tõmbab,

BARBARUS

Vabanda.

SIUTS

Ei.

BARBARUS

Ma ei oleks tohtinud sind lüüa.

SIUTS

Asi pole löömises. Ma ei tundnud midagi, ma ei tunne enam midagi!

BARBARUS

Milles siis?

SIUTS

Mitte milleski.

BARBARUS

Ma lähen Moskvasse.

SIUTS

Sa lähed Moskvasse?

BARBARUS

Jah.

SIUTS

Ja siis?

BARBARUS

Ma ei tea, aga ma lähen. Ma lähen
Moskvasse ja ajan selle Heiti asja
korda. Sinu Heitiga saab kõik
korda!

Siuts ei usu, aga tahaks uskuda.

SIUTS

Mis tähendab minu Heitiga?

BARBARUS

Saab kõik korda!

Siuts vaatab korra Barbarusele silma, Barbarus oleks justkui
jälle tema vana Barbar, kes teeb asju. Läheb Moskvasse ja
näitab.

SIUTS

Sa ei saa aru! Sa ei saa millestki
aru!

Barbarus pöörab Siutsu poole, Siuts kallistab Barbarust. Nagu
eelmises elus. Nagu Pärnus. Nad pole nii ammu kallistanud...

96

INT. BARBARUSE KODU TALLINNAS. 1946. 29. NOV. HOMMIK

96

Barbarus ja tema naine Siuts söövad hommikust. Tegelikult ei
söö, jagelevad laua taga. Barbarusel on ülikond seljas, tema
naisel Siutsul on juuksed sassis, tal on ükstapuha, ta ei
hooli enam. Ja pole ka kellest hoolida. Barbarust justkui ei
ole enam, kuigi ta on veel elus. Siuts näeb enda ees meest,
ta ei tunne teda enam ära: nad ei tunnegi üksteist ära!

SIUTS

Järsku sind lasti liiga vara
haiglast välja?

Barbarus vahib närviliselt aknast välja. Ta on väsinud,
närviline, vana, rasvunud mees.

BARBARUS

Ma tahtsin koju!

SIUTS

Ei tea milleks...

BARBARUS

Siuts!

Siuts ei kavatsegi vastata.

BARBARUS (CONT'D)

Siuts, palun...!

Siuts lehitseb ajalahte, viskab lehe käest.

SIUTS

Tobe ju, siit ei ole ju midagi
lugeda!

Siuts ei kuule. Barbaruse hääl kähiseb.

BARBARUS

Ma tegin kõik, mis ma teha sain!

Teenija Hilda tuleb kohvikannuga tuppa.

HILDA

Kohvi?

Barbarus paneb käe Siutsu käele. Siuts tõmbab käe ära.

BARBARUS

Siuts, palun...!

Hilda tahaks maa alla vajuda, aga ei oska.

HILDA

Kohvi?

Lõpuks Siuts siiski märkab Hildat, muutub hetkeks lahkeks.

SIUTS

Vabandust, Hilda, ma unustasin su
täiesti ära, ma ei soovi rohkem
kohvi, aitäh!

BARBARUS

Siuts...?

HILDA

Aga võileiba, proua?

Barbarus räägib, nagu oleks tal valus. Tal ongi valus.

BARBARUS

Ma tegin kõik, mis teha sain!

SIUTS

Sa lubasid! Sa lubasid! Hilda, ma
tõesti ei taha rohkem kohvi...
võileiba ka ei taha.

Hilda tahaks midagigi teha.

HILDA

Aga...

SIUTS

Ei! Ma ei taha midagi, ei!

BARBARUS

See ei ole enam minu süü, et sa võileiba ei taha!

SIUTS

Ma ei räägi võileivast, ma räägin Heitist!

Barbarus neelab Siutsu sõnu nagu mürki.

SIUTS (CONT'D)

Ütle siis välja, et nii ongi, et sa ei saa midagi teha. Karotamm saab!

Barbarus tõuseb püsti. Tunnistab ausalt.

BARBARUS

Ma ei saagi midagi teha! Mina ei saa midagi enam teha!

Siuts naeratab mürgiselt.

SIUTS

Vähemalt sa julgesid öelda...

97

INT. KADRIORG. BARBARUSE KORTER. 1947. TALV. ÖÖ

97

Siuts ehmatab end voodis üles. Ta näeb varje ja kuuleb krabinat, rotid jooksevad mööda tuba ringi. Siuts paneb tule põlema. Keset tuba seisab Barbarus. Nagu ikka heas ülikonnas ja valge särgiga. Barbaruse sõrmede vahelt immitseb verd.

BARBARUS

Siutsuke!

Siuts ei julge vaadata, ta hoiab kätt silme ees, ta kardab verd, ta kardab surma.

SIUTS

Mis juhtus, Poisu?

Barbaruse sõrmede vahelt imbub üha rohkem verd, veri tilgub põrandale, aga Barbarus ise justkui ei märka.

BARBARUS

Ma nägin halba und.

SIUTS

Miks sa kätt südamele hoiad?

Siuts tuleb püsti, tõmbab Barbaruse käe ära. Särk on üleni verine, ka põrand.

BARBARUS

Ma nägin kohutavat und! Sa olid paadipõhja visatud meelemärkuseta olekus, jalad-käed nõõritud, justkui mereröövlite saak, alles kui ma nõõri läbi lõikasin, siis said sa jalgu liigutada ja vaatasid mulle kohkunult otsa, ma nuusutasin, ega sa mürgitatud ei ole, aga siis sa ärkasid üles.

Siuts ei suuda seda enam välja kannatada ja pistab röökima.

SIUTS

Hilda... Hilda!

98

INT. KADRIORG. BARBARUSTE KORTER. TALV. ÖÖ

98

Tuleb Hilda, nagu alati, Barbarust enam ei ole.

HILDA

Jah, proua...?

Siuts püüab mitte nutta, teenijate ees ei sobi.

SIUTS

Need... need rotid.

HILDA

Rotid?

SIUTS

Jah, rotid.

HILDA

Teie käed on verised?

Hilda vaatab kohkunult Siutsu käsi.

SIUTS

Barbarus käis siin.

HILDA

Härra on juba mitu kuud surnud!

SIUTS

Või ma nägin unes? Aga mis vahet seal on.

HILDA

Unes ju ei lähe käed veriseks!

Hilda tahab Siutsu käsi puhtaks pühkida, aga Siuts ei luba.

SIUTS

Jäta!

HILDA

Aga...

SIUTS

Too mu unerohi siia!

HILDA

Jah, proua!

Hilda kuulab sõna, toob Siutsule tabletid. Siuts saab tableti pakist kätte, ta käed värisevad, juba pikemat aega.

SIUTS

Siin on kõigest üks tablett. Too kõik.

HILDA

Aga...

SIUTS

Too kõik! Ma ei saa üldse magada!

Hilda toob Siutsule uue purgi tablette, Siuts kallab purgi peo peale tühjaks.

SIUTS (CONT'D)

Sinna jäi veel?

HILDA

Aga...

SIUTS

Too kõik siia!

Hilda läheb. Siuts kuuleb ta samme, need käivad edasi-tagasi. Hilda tuleb tagasi terve sületäie tablettidega. Nagu oleks neid kogutud.

HILDA

Aga proua?!

SIUTS
Jäta tabletid siia.

Hilda kuulab sõna, jätab tabletihunniku öökapile. Siuts jälgib teda silmadega, kuni Hilda lõpetanud on. Nüüd on justkui kõik.

SIUTS (CONT'D)
Vabanda...

HILDA
Mille eest?

SIUTS
Lihtsalt. Vabanda.

HILDA
Hea küll...

Hilda ei oksa selle vabandusega midagi peale hakata. Ta ootab tükk aega.

HILDA (CONT'D)
Kui midagi muud ei ole... kas ma siis lähen?

SIUTS
Jah. Lase tuli ka ära.

Hilda laseb tule ära. Kui ta tagasi tuleb, on Siuts juba surnud.

99 INT. KADRIORG. BARBARUSTE KORTER. TALV. ÖÖ 99

Siuts lamab surnult voodis, käed kenasti kõhule pandud. Tabletikarbid on tühjad. Hilda hoiab käsi suu ees, hammustab kätte, et mitte nutta, aga nutab ikka. Ta istub Siutsu kõrvale voodile ja silitab ta pead.

100 INT. KADRIORG. BARBARUSTE KORTER. TALV. PÄEV 100

Hommikul, sama tuba. Sammud. Sammud tulevad aeglaselt koridori lõpust ja astuvad uksest sisse. Siuts lamab endiselt voodis, nii nagu ta sinna jäi. Hilda valvab. Andresen astub sisse, uurib unerohukarpe.

HILDA
Hommiuks oli ta juba kange.

Andresenit see eriti ei huvita.

HILDA (CONT'D)
Mis nüüd siis saab?

ANDRESEN
Midagi ei saa. Teil on vaba päev.
Ja siis pension.

HILDA
Mul on vaba päev? Ja pension?

Hilda tõuseb aeglaselt, läheb ukseni, ta ei oska kuhugi minna.

HILDA (CONT'D)
Mul ei ole kuhugi minna...

Andresen kehitab õlgu.

ANDRESEN
Kõik, mis siin toimus, jääb meie vahele. Kõik algusest peale, justkui poleks mitte midagi juhtunud. Selge?

HILDA
Kõik? Kõik...? Härrat ja prouat pole kunagi olnud?

ANDRESEN
Ei.

Andresen ei vasta. Klaus ja Tähemaa tulevad sisse. Nad juba teavad, mis teha. Nad mässivad Siutsu teki sisse. Hilda vaatab nõutult pealt. Siuts viiakse ära. Siuts ja Andresen jäävad kahekesi.

HILDA
Mind ka ei ole olnud?

Andresen ei vasta.

LÕPP